

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการวิจัยดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบริษัทจดทะเบียน ขนาดของกิจการและประเภทกลุ่ม

อุตสาหกรรม

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทฤษฎีตัวการและตัวแทน
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ (CG)
5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินผลการสำรวจการกำกับดูแลกิจการของบริษัท จดทะเบียน (CGR)

6. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอัตราส่วนทางการเงินและความสามารถในการทำกำไร
7. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับมูลค่าของกิจการ
8. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประวัติความเป็นมาของตลาดหลักทรัพย์ฯ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2561) ตลาดหุ้นไทยมีจุดเริ่มต้นจากการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 - 2509) เพื่อรองรับการเติบโตและส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การพัฒนาการของตลาดหุ้นของไทยในช่วงแรกเริ่มจากการใช้ชื่อเรียกว่า "ตลาดหุ้นกรุงเทพ" (Bangkok Stock Exchange) ซึ่งเป็นองค์กรเอกชน การจัดตั้งตลาดหุ้นของไทยเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2505 ในรูปห้างหุ้นส่วนจำกัด โดยในปีต่อมาได้จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดและเปลี่ยนชื่อเป็น "ตลาดหุ้นกรุงเทพ" (Bangkok Stock Exchange) ถึงแม้ว่าจะมีพื้นฐานในการจัดตั้งที่ดีก็ตามแต่การซื้อขายหุ้นในตลาดหุ้นกรุงเทพก็ไม่ได้ได้รับความสนใจมากนักกล่าวคือมูลค่าการซื้อขายเพียง 160 ล้านบาท ในปีพ.ศ. 2511 และ 114 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2512 แต่การซื้อขายกลับมีมูลค่าลดลงเป็น 46 ล้านบาท ในปีพ.ศ.2513 และลดลงเหลือเพียง 28 ล้านบาทในปีพ.ศ. 2514 ถึงแม้การซื้อขายหุ้นจะมีมูลค่าถึง 87 ล้านบาท ในปีพ.ศ. 2515 ก็ตามแต่การซื้อขายหุ้นก็ยังคงไม่เป็นที่สนใจ โดยมูลค่าการ

ซื้อขายหุ้นที่ต่ำสุดมีเพียง 26 ล้านบาทเท่านั้น และในที่สุดตลาดหุ้นกรุงเทพก็ต้องปิดกิจการลงจึงเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าตลาดหุ้นกรุงเทพไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากขาดการสนับสนุนจากภาครัฐประกอบกับประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอในเรื่องตลาดทุนซึ่งต่อมาต้องปิดตัวลงภายในระยะเวลาไม่นานนัก หลังจากการจัดตั้ง เนื่องจากขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ อย่างไรก็ตาม วิวัฒนาการของตลาดทุนไทยในช่วงที่สองเริ่มขึ้น โดยต่อมามีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510 - 2514) ได้เสนอให้มีการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์ที่มีระบบระเบียบเป็นครั้งแรกขึ้นเน้นการให้มีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งระดมเงินทุนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ การจัดตั้ง "ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย" ภายใต้ชื่อภาษาอังกฤษว่า "The Securities Exchange of Thailand" ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของตามพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยส่งผลให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดำเนินกิจการได้ด้วยการสนับสนุนและควบคุมจากภาครัฐการประกาศใช้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 นับเป็นพัฒนาการอีกขั้นหนึ่งของตลาดทุนไทยยุคใหม่ซึ่งมีการกำหนดขอบเขตทางกฎหมายที่เป็นรูปธรรม และเป็นตลาดที่ก้าวหน้าตลอดจนมีการปรับปรุง กฎระเบียบของธุรกิจหลักทรัพย์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510 - 2514) ได้กำหนดให้การพัฒนาตลาดทุนเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์ซึ่งตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 จึงเห็นได้ว่า "ตลาดหุ้นกรุงเทพ" (Bangkok Stock Exchange) ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนนั้นจะไม่ประสบความสำเร็จก็ตามแต่แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์ที่มีระบบระเบียบและได้รับการสนับสนุนอย่างเป็นทางการนั้นได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นอย่างมากดังนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510 - 2514) จึงได้เสนอแผนจัดตั้งตลาดทุนขึ้นเป็นครั้งแรกโดยให้มีเครื่องมืออำนวยความสะดวกและมาตรการสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ที่เหมาะสมในปีพ.ศ. 2512 รัฐบาลได้ทำการว่าจ้างศาสตราจารย์ซิดนีย์เอ็ม ครอบบินส์ศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการเงินจากมหาวิทยาลัยโคลัมเบียประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อมาทำการศึกษาช่องทางการพัฒนา "ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย" ภายใต้ชื่อภาษาอังกฤษว่า "The Securities Exchange of Thailand" ดังกล่าว (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560)

ตลาดหลักทรัพย์ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มีบทบาทสำคัญดังนี้

1. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียนและพัฒนาระบบต่างๆ ที่จำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกในการซื้อขายหลักทรัพย์

2. ดำเนินธุรกิจใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหลักทรัพย์เช่นการทำหน้าที่เป็นสำนักหักบัญชี (Clearing House) ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์นายทะเบียนหลักทรัพย์หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. การดำเนินธุรกิจอื่น ๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (Securities Exchange of Thailand : SET) เป็นศูนย์กลางการซื้อขายแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์จดทะเบียนรวมทั้งดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ซึ่งการซื้อขายหลักทรัพย์นั้น โดยปกติผู้ซื้อและผู้ขายตกลงกันหรือกระทำการซื้อขายแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์กันได้โดยไม่จำกัดสถานที่ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นการซื้อขายหลักทรัพย์กันในตลาด Over-the-Counter Market (OTC Market) แต่ถ้าเป็นการซื้อขายหลักทรัพย์กันในตลาดที่เป็นระบบหรือที่เรียกว่า Organized Stock Exchange (OSE) จะมีระเบียบข้อบังคับและวิธีการต่างออกไปเป็นการเฉพาะ คือตลาดหลักทรัพย์ที่มีระบบหรือ OSE นั้นคือศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ผู้ซื้อและผู้ขายจะต้องกระทำโดยผ่านนายหน้าซึ่งมีคุณสมบัติและได้รับอนุญาตให้เป็นสมาชิกของตลาดสามารถกระทำการซื้อขายในตลาดดังกล่าวได้และหลักทรัพย์ที่จะนำมาซื้อขายแลกเปลี่ยนนั้นจะต้องมีคุณสมบัติตามที่ตลาดกำหนดให้เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนหรือหลักทรัพย์เป็นสมาชิกของตลาดจึงสามารถกระทำการซื้อขายในตลาดดังกล่าวได้ โดยหลักทรัพย์ที่จะนำมาซื้อขายแลกเปลี่ยนนั้นจะต้องมีคุณสมบัติตามที่ตลาดกำหนดให้เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนหรือหลักทรัพย์อนุญาต (Listed Stocks) นอกจากนั้นการซื้อขายหลักทรัพย์ดังกล่าวจะกระทำได้ในสถานที่ที่กำหนดไว้หรือเรียกว่า “ห้องค้าหลักทรัพย์” ทั้งนี้วิธีการซื้อขายดังกล่าวก็ต้องกระทำภายใต้ระเบียบข้อบังคับของตลาดที่กำหนดไว้โดยทั่วไปก็จะเป็นการประมูลราคาซื้อขายโดยเสรีเพื่อส่งเสริมเสถียรภาพของตลาดหลักทรัพย์ตลอดจนคุ้มครองผู้ลงทุนจากการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นได้จากการปั่นราคา (Price Manipulation) และการปฏิบัติที่ได้เปรียบในด้านข่าวสาร (Insider Information Trading) อันจะช่วยให้การซื้อขายหลักทรัพย์ดำเนินไปด้วยความคล่องตัว (วาริหะ วานนท์, 2539: 131-132)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบริษัทจดทะเบียน ขนาดของกิจการและประเภทกลุ่มอุตสาหกรรม

บริษัทจดทะเบียน

บริษัทจดทะเบียน หมายถึง องค์กรธุรกิจซึ่งจัดตั้งขึ้นด้วยการแบ่งทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่า ๆ กันที่จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. บริษัทมหาชน พ.ศ. 2535 โดยต้องเป็นบริษัทจดทะเบียนบริษัทมหาชน จำกัดที่ได้รับอนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ให้สามารถออกและเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนได้โดยได้รับอนุมัติจากตลาดหลักทรัพย์แห่ง

ประเทศไทยให้เข้าเป็นบริษัทจดทะเบียนใน SET และ mai ตามขนาดของทุนจดทะเบียนชำระแล้ว และคุณสมบัติอื่นๆ ที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ กำหนดการลงทุนในหุ้นของบริษัทจดทะเบียนผู้ลงทุนจะ ได้เป็นเจ้าของกิจการ โดยมีโอกาสได้รับผลตอบแทนเป็นเงินปันผลหรือหุ้นปันผลนอกจากนี้ยังมี โอกาสเพิ่มผลตอบแทนจากส่วนต่างราคาซื้อขายอีกด้วยบริษัทจดทะเบียนต้องเป็นบริษัทที่ยัง ดำเนินการต่อเนื่องและรายงานผลการดำเนินการในทุกปี (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2561)

ขนาดของกิจการและประเภทกลุ่มอุตสาหกรรม

ขนาดของกิจการ (Size) จำแนกได้ 4 ขนาดดังนี้

- 1) บริษัทที่มีขนาดกิจการตั้งแต่ 10,000 ล้านบาทขึ้นไป
- 2) บริษัทที่มีขนาดกิจการตั้งแต่ 3,000-9,999 ล้านบาท
- 3) บริษัทที่มีขนาดกิจการตั้งแต่ 1,000-2,999 ล้านบาท
- 4) บริษัทที่มีขนาดกิจการน้อยกว่า 1,000 ล้านบาท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2561)

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีการจัดโครงสร้างกลุ่มอุตสาหกรรม (Industry Group) และหมวดธุรกิจ (Sector) ของบริษัทจดทะเบียนเพื่อให้บริษัทที่ประกอบธุรกิจใกล้เคียงได้อยู่ใน หมวดเดียวกันซึ่งจะทำให้ผู้ลงทุนสามารถเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างบริษัทจดทะเบียนได้เพื่อนำไป ประกอบการตัดสินใจในการลงทุนได้อย่างเหมาะสม

โครงสร้างกลุ่มอุตสาหกรรม (Industry Group) ของบริษัทจดทะเบียนแบ่งเป็น 8 กลุ่ม อุตสาหกรรมและแยกตามหมวดธุรกิจ (Sector) 28 หมวด ดังนี้

ประเภทกลุ่มอุตสาหกรรม	หมวดธุรกิจ
1.กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (Agro & Food Industry) เป็นประเภทธุรกิจเกี่ยวกับการเพาะปลูก การทำป่าไม้ การทำปศุสัตว์ การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรและการผลิตอาหารและเครื่องดื่ม	1. หมวดธุรกิจการเกษตร(Agribusiness) 2. หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม (Food & Beverage)
2.กลุ่ม อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค (Consumer Products) เป็นประเภทธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตหรือตัวแทนจำหน่ายสินค้าเพื่อการอุปโภคบริโภคต่าง ๆ ทั้งสินค้าจำเป็นและสินค้าฟุ่มเฟือย	3. หมวดธุรกิจแฟชั่น (Fashion) 4. หมวดธุรกิจของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน (Home & Office Product) 5. หมวดธุรกิจของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์ (Personal Products & Pharmaceutical)

3. กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน (Financials) เป็นประเภทธุรกิจอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับผู้ให้บริการทางการเงินประเภทต่างๆ
4. กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม (Industrials) เป็นประเภทธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตและจัดจำหน่ายวัตถุดิบทั่วไปที่สามารถนำไปใช้ได้ ในหลายอุตสาหกรรมทั้งสินค้าขั้นต้นหรือสินค้าขั้นกลาง เครื่องมือและเครื่องจักรกลต่าง ๆ ที่นำไปใช้ต่อในอุตสาหกรรมการผลิตต่าง ๆ รวมถึงอุตสาหกรรมยานยนต์
5. กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (Property & Construction) เป็นประเภทธุรกิจเกี่ยวกับกลุ่มอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับผู้ผลิตวัสดุก่อสร้างผู้พัฒนาและบริหารอสังหาริมทรัพย์ รวมถึงบริการก่อสร้างและงานวิศวกรรม
6. กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร (Resources) เป็นประเภทธุรกิจเกี่ยวกับการแสวงหาหรือจัดการทรัพยากรต่างๆ เช่นการทำเหมืองแร่ และการผลิตและจัดสรรเชื้อเพลิงพลังงานเป็นต้น
7. กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ (Service) เป็นประเภทธุรกิจเกี่ยวกับธุรกิจ ในสาขาบริการต่าง ๆ ยกเว้นบริการด้านข้อมูลสารสนเทศ หรือ เทคโนโลยี และบริการทางการเงิน หรือ เป็นบริการที่ถูกจัดไว้ในกลุ่มอุตสาหกรรมหรือหมวดธุรกิจอื่นแล้ว
6. หมวดธุรกิจธนาคาร (Banking)
7. หมวดธุรกิจเงินทุนและหลักทรัพย์ (Finance & Securities)
8. หมวดธุรกิจประกันภัยและประกันชีวิต (Insurance)
9. หมวดธุรกิจยานยนต์ (Automotive)
10. หมวดธุรกิจวัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักร (Industrial Materials & Machine)
11. หมวดธุรกิจบรรจุภัณฑ์ (Packaging)
12. หมวดธุรกิจกระดาษและวัสดุการพิมพ์ (Paper & Printing Materials)
13. หมวดธุรกิจปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ (Petrochemicals & Chemicals)
14. หมวดธุรกิจเหล็ก (Steel)
15. หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง (Construction Materials)
16. หมวดธุรกิจบริการรับเหมาก่อสร้าง (Construction Services)
17. หมวดธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ (Property Development)
18. หมวดธุรกิจกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ (Property Fund & Real Estate Investment Trusts)
19. หมวดธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค (Energy & Utilities)
20. หมวดธุรกิจเหมืองแร่ (Mining)
21. หมวดธุรกิจพาณิชย์ (Commerce)
22. หมวดธุรกิจการแพทย์ (Health Care Service)
23. หมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ (Media & Publishing)
24. หมวดธุรกิจบริการเฉพาะกิจ

- (Professional Services)
- 25.หมวดธุรกิจการท่องเที่ยวและสันทนาการ (Tourisms & Leisure)
- 26.หมวดธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ (Transportation & Logistics)
- 27.หมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Components)
- 28.หมวดธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information & Communication Technology)
- 8.กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี (Technology) เป็นประเภทธุรกิจเกี่ยวกับสินค้าเทคโนโลยีไม่ว่าจะเป็นสินค้าขั้นต้น สินค้าขั้นกลาง หรือสินค้าขั้นสุดท้าย และรวมถึงผู้ให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทฤษฎีตัวการและตัวแทน (Agency Theory)

การกำกับดูแลกิจการก่อตั้งขึ้นล้วนมีเป้าหมายหลัก เพื่อสร้างผลประโยชน์สูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้นและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กิจการ เพราะฉะนั้นผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของกิจการจึงต้องการผลตอบแทนที่คุ้มค่าแก่การลงทุนซึ่งบางกิจการจะดำเนินงานทุกอย่างเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างผลตอบแทนให้มากที่สุด โดยไม่คิดว่าใครจะได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานบ้าง ทฤษฎีตัวการและตัวแทนเป็นอีกหนึ่งทฤษฎีที่ใช้อธิบายกลไกการกำกับดูแลกิจการซึ่งสะท้อนพฤติกรรมของคนและความเป็นไปในองค์กรเพื่อใช้อธิบายมูลเหตุจูงใจของผู้บริหารในการประพฤติมิชอบ เช่น การตกแต่งบัญชีเพื่อขยับขยายผลประโยชน์ที่ควรจะเป็นของผู้ถือหุ้นให้กลายมาเป็นประโยชน์อันมิควรได้ของผู้บริหารตามที่ ผศ.ดร.ศิลปพร ศรีจันทเพชร (2551) ได้กล่าวไว้ว่าทฤษฎีตัวการและตัวแทนมองว่าเจ้าของกิจการไม่สามารถบริหารงานเพียงผู้เดียวได้จึงทำให้ต้องมีบุคคลที่เข้ามาช่วยในการบริหารงานแทนเจ้าของกิจการ โดยที่ Jensen and Meckling (1976) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองฝ่าย ซึ่งฝ่ายหนึ่งเรียกว่าตัวการ (Principle) คือผู้ซึ่งต้องการให้บริษัทมีกำไรและได้ผลประโยชน์สูงสุดมุ่งเพื่อให้บริษัทมีผลตอบแทนสูง คุ้มค่ากับที่ลงทุนไปให้มากที่สุด โดยจะคำนึงหรือไม่คำนึงถึงวิธีการที่จะได้มาของผลตอบแทนเหล่านั้น กับอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่าตัวแทน (Agent) เปรียบเสมือนลูกจ้างไม่ว่าจะเป็นลูกจ้างระดับสูงหรือต่ำ ซึ่งในที่นี้เสมือนตัวแทนกรรมการบริษัทซึ่งมีหน้าที่ต้องทำให้ผู้ว่าจ้างหรือตัวการมีความพึงพอใจสูงสุด โดยวิธีการที่มีประสิทธิภาพภายใต้ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่จำกัดและออกแบบการบริหารบริษัทให้เหมาะสมที่สุด โดยที่ Jensen & Meckling (1976) ยังกล่าวถึงความขัดแย้ง (Conflict of Interest) ทางผลประโยชน์ระหว่างเจ้าของกับตัวแทนที่นำไปสู่ปัญหาตัวแทน (Agency Problem) ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อเจ้าของให้ความไว้วางใจและให้อำนาจในการตัดสินใจทางการบริหารงานต่างๆ แก่ผู้บริหารและใช้

อำนาจที่มีอยู่ในการบริหารงานโดยไม่คำนึงถึงการสร้างมูลค่าให้แก่กิจการมุ่งแต่ผลประโยชน์ส่วนตัว (Self Interest) มากกว่าจึงทำให้เกิดปัญหาตัวแทนขึ้นจึงนำไปสู่การเกิดต้นทุนของตัวแทน (Agency Cost) ดังนั้นการสร้างกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยจะเน้นการสร้างกลไกในการสอดส่องดูแล และการสร้างกลไกการรักษาสัญญาจะช่วยแก้ไขปัญหานี้ให้ลดลงได้ Jensen และ Meckling (1976) ส่วน Fan และ Wong (2002) ได้กล่าวถึง โครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจุกตัวนั้น จะมีผู้ถือหุ้นรายย่อยที่ไม่สามารถคัดค้านหรือโต้แย้งการกระทำของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ได้เนื่องจาก ระบบกลไกและกฎหมายในการกำกับดูแลที่สร้างขึ้นมาเพื่อปกป้องสิทธิของผู้ถือหุ้นรายย่อยนั้นมีความอ่อนแอและไม่มีประสิทธิผลเท่าที่ควรทำให้มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและเกิดความขัดแย้งระหว่างตัวการและตัวแทนจึงจำเป็นต้องลดแรงจูงใจลงอันเนื่องมาจากการที่ผลประโยชน์ไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน โดยการหาโครงสร้างความเป็นเจ้าของที่เหมาะสมกับกิจการเพื่อลดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest) โดยโครงสร้างการถือหุ้นในแบบต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งในการกำหนดผลการดำเนินงานที่เป็นเท็จ ดังนั้นเพื่อลดความขัดแย้งในการบริหารงานระหว่างเจ้าของกิจการและผู้บริหารเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ที่สอดคล้องกันและเกิดมูลค่าสูงสุดแก่กิจการดังจะเห็นได้จากคุณภาพรายงานทางการเงินที่สูงมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานและผลการดำเนินงานเนื่องจากผลการดำเนินงานที่ดีสามารถบ่งบอกถึงประสิทธิภาพในการบริหารงานของบริษัทได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับ กรัณฑ์รัตน์ บุญญวัฒน์ และศักดา มาฉวีวัฒน์ (2554) และยังคงสอดคล้องกับคำกล่าวของ ธกานต์ ชาติวงศ์ (2560) ซึ่งได้กล่าวถึงโครงสร้างการถือหุ้นจะสะท้อนถึงอำนาจการควบคุมภายในของบริษัทซึ่งมีผลกระทบต่อแรงจูงใจของผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจควบคุมการจัดทำรายงานทางการเงินที่แตกต่างกันผู้บริหารในบริษัทที่ผู้มีอำนาจควบคุมในบริษัทที่มีโครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจุกตัวมักมีแรงจูงใจในการสร้างรายการทางการเงินที่เป็นเท็จในขณะที่ผู้บริหารในบริษัทที่มีโครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจายตัวมักมีแรงจูงใจในการปรับแต่งตัวเลขทางบัญชีที่นำเสนอในรายงานทางการเงินซึ่งกระทบต่อคุณภาพของข้อมูลที่แสดงในรายงานทางการเงินเช่นกันซึ่งมูลเหตุที่สำคัญของการกำกับดูแลกิจการเกี่ยวกับแนวคิดตัวแทนกิจการที่ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้นและกรรมการเหล่านั้นสามารถกำหนดกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการในขณะเดียวกันการจ้างผู้จัดการหรือผู้ควบคุมงานและพนักงานเพื่อนำกลยุทธ์ที่ได้ดังกล่าวไปปฏิบัติซึ่งจะพบว่าทั้ง 2 กลไกที่ว่าผลการปฏิบัติงาน (Performance) และความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ (Accountability) มีความสัมพันธ์ตามแนวคิดตัวแทนของกิจการตามหลักการทั่วไปของบรรษัทภิบาล การกำกับดูแลกิจการจะส่งผลให้เกิดคุณค่าหรือมูลค่าเพิ่มแก่กิจการและผู้ถือหุ้นในที่สุด (ศิลาพร ศรีจันเพชร, 2551)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ (CG)

การกำกับดูแลกิจการ (Corporate governance)

คำว่า Corporate governance: CG หรือ “การกำกับดูแลกิจการ” กำลังเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจและมีการกล่าวถึงเป็นอย่างมากในปัจจุบันถือได้ว่าเป็นประเด็นที่ประสบความสำเร็จในด้านการเป็นจุดสนใจของประชาชน (Public interest) และนักวิชาการ ตลอดจนนักลงทุนต่าง ๆ ไม่เพียงแต่จะสะท้อนถึงความชัดเจนของระบบการบริหารจัดการแต่ยังมีความสำคัญต่อสถานภาพความแข็งแกร่งของกิจการและในด้านสังคมต่าง ๆ รวมทั้งนักวิชาการ นักวิเคราะห์ และหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็พยายามที่จะอธิบาย และให้แนวคิดของคำว่า “Corporate governance: CG” หรือ “การกำกับดูแลกิจการ” ซึ่งส่วนใหญ่แล้วมักจะอธิบายในลักษณะกว้างและพยายามให้ครอบคลุมในหลาย ๆ ประเด็นทำให้แนวคิดของคำว่า Corporate governance: CG หรือ “การกำกับดูแลกิจการ” มีหลากหลายความหมายด้วยกัน

สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทยได้ให้ข้ออธิบายถึงกระบวนการกำกับดูแล (Governance process) ไว้ว่า “กระบวนการกำกับดูแล หมายถึง ขั้นตอนวิธีปฏิบัติโดยตัวแทน (Agent) ของผู้มีส่วนได้เสียของกิจการในการดูแลความเสี่ยงและกระบวนการการควบคุมที่บริหารจัดการโดยฝ่ายบริหาร”

องค์กรเพื่อความร่วมมือและพัฒนาเศรษฐกิจ (Organization for economic co-operation and development: OECD) ได้ให้ข้ออธิบายเกี่ยวกับคำว่า การกำกับดูแลกิจการว่าเป็นระบบการกำกับและควบคุมกิจการ โดยการแบ่งแยกสิทธิและหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น คณะกรรมการ ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสียอื่น โดยกำหนดเป็นหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อใช้ในการตัดสินใจในกรณีต่าง ๆ โดยยึดวัตถุประสงค์ของกิจการเป็นสำคัญ (OECD, 2004)

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้อธิบายว่า การกำกับดูแลกิจการเป็นระบบที่จัดให้มีกระบวนการและโครงสร้างของภาวะผู้นำรวมถึงการควบคุมของกิจการให้มีความรับผิดชอบตามหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและสร้างความสามารถในการแข่งขันเพื่อรักษาเงินลงทุนและเพิ่มคุณค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาวภายใต้กรอบการมีจริยธรรมที่ดีโดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่นและสังคมโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2560)

Stuart L. Gillian. (2006: 382) ได้ให้นิยามว่า การกำกับดูแลกิจการเป็นระบบของกฎหมาย กฎข้อบังคับและปัจจัยซึ่งควบคุมกระบวนการจัดการของบริษัทที่มีความซับซ้อน

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2555: 1) ได้ให้นิยามว่า การกำกับดูแลกิจการเป็นระบบที่จัดให้มีโครงสร้างและกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการฝ่ายจัดการและผู้ถือ

หุ้นเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันการนำไปสู่ความเจริญเติบโตและเพิ่มมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาวโดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสีย

สัตยา ตันจันทรพงศ์ (2557) ได้เสนอแนวคิดการกำกับดูแลกิจการสำหรับบริษัทมหาชนจำกัด โดยมีแนวคิดมาจากทฤษฎีทางนิติศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ที่เกิดจากการแบ่งแยกระหว่างการเป็นเจ้าของและการควบคุมซึ่งนำไปสู่ความสัมพันธ์ของตัวการกับตัวแทน โดยมีคะแนนประเมินกับกำกับดูแลกิจการเป็นตัวชี้วัดอีกตัวหนึ่งที่ส่งสัญญาณให้แก่ผู้ลงทุนในการตัดสินใจลงทุนในบริษัทที่มีการกำกับดูแลที่ดีหรือพยายามหลีกเลี่ยงบริษัทที่ไม่มีการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือพยายามหลีกเลี่ยงบริษัทที่มีการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพียงบางส่วนเพื่อลดความเสี่ยงจากการลงทุนอย่างที่ปรากฏเป็นเรื่องราวของบริษัท Enron

สำหรับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของไทยได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2542 โดยมีผู้แทนจากกระทรวงพาณิชย์ สมาคมบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) สมาคมธนาคารไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สมาคมนักบัญชีและสมาคมผู้ตรวจสอบบัญชีร่วมอยู่ในคณะกรรมการนี้ด้วยเพื่อพัฒนาระบบด้านการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนให้เป็นไปตามหลักการที่ดีล่าสุดได้มีการปรับปรุงหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนตั้งแต่ปี 2549 เป็นการนำข้อพึงปฏิบัติจากหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 ข้อ ที่ได้ประกาศใช้เมื่อเดือนมีนาคม 2545 มาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้เทียบเคียงกับหลักการกำกับดูแลกิจการขององค์การความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและพัฒนา (The organization for economic co-operation and development: OECD principles of corporate governance ปี 2004) และข้อเสนอแนะของธนาคารโลกจากการเข้าร่วมโครงการ Corporate governance-reports on the observance of standards and codes (CG-ROSC) ทั้งนี้เพื่อให้มีการนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีไปปฏิบัติเพื่อประโยชน์ของบริษัทในตลาดทุนไทยและระบบเศรษฐกิจโดยรวมต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินหลักการสำรวจการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน (CGR)

การประเมินหลักการสำรวจการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน (Corporate Governance Rating)

โครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนไทย (Corporate governance report of Thai listed companies) เริ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2544 โดยใช้ชื่อในครั้งแรกว่า Baselineing corporate governance practices of Thai listed companies สำหรับในช่วงแรกทางสมาคมส่งเสริมสถาบัน

กรรมการบริษัทไทยได้มุ่งเน้นสำรวจเฉพาะบริษัทที่อยู่ในกลุ่มที่มีขนาดใหญ่ที่สุด คือ 100 อันดับแรกซึ่งวัดจากมูลค่าหุ้นตามราคาตลาด (Market capitalization) และเมื่อปี 2546 ทางสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยได้มีการสำรวจการกำกับดูแลกิจการสำหรับบริษัทจดทะเบียนทั้งหมดในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ mai แต่ทั้งนี้ทางสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยได้มีการยกเว้นไม่ทำการสำรวจในปี 2547 และในปี 2550 เนื่องจากได้มีการพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาและการประเมินการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนไทย

วัตถุประสงค์ในการสำรวจ เพื่อต้องการใช้ผลจากการสำรวจตามโครงการเป็นพื้นฐานในการติดตามและวัดผลการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการในประเทศไทยเปรียบเทียบกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามมาตรฐานสากลโดยความร่วมมือของคณะกรรมการบริษัทภิบาลแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) และสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) โครงการดังกล่าวได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันเพื่อเป็นเครื่องมือในการติดตามผลการพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนไทยเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ในระดับสากลทั้งนี้หลักเกณฑ์การประเมินได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการกำกับดูแลกิจการทั้งในระดับประเทศและในระดับสากล

วิธีการในการสำรวจจะมุ่งเน้นนำเสนอในภาพรวมของการดำเนินการตามหลักการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนไทยหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาสำรวจและประเมินผลได้มีการทบทวนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของกลุ่มประเทศ OECD (OECD: principles of corporate governance) ซึ่งเป็นหลักการสากลและได้รับการยอมรับและถูกนำไปใช้เป็นกรอบในการพัฒนาหลักการกำกับดูแลกิจการในหลายประเทศซึ่งมีความครอบคลุมหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยครอบคลุมทั้ง 5 หมวด ทั้งนี้แนวทางในการประเมินมีการปรับหลักเกณฑ์อย่างต่อเนื่องเพื่อความชัดเจนและความเหมาะสมสำหรับการประเมินการกำกับดูแลกิจการของไทยซึ่งในปี 2554-2556 ได้มีการปรับหลักเกณฑ์สำหรับการประเมินจากหลักเกณฑ์ที่ครอบคลุมทั้ง 5 หมวด จากเดิม 132 ข้อ เป็น 148 ข้อโดยคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย การเปิดเผยข้อมูล ความโปร่งใสและความรับผิดชอบของคณะกรรมการมากขึ้น โดยใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการประเมินจนถึงปี 2556 (ศัลปพร ศรีจันเพชร, 2555) และในปี 2557 ได้มีการปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์การสำรวจและวิธีการให้คะแนนเพื่อให้สอดคล้องกับโครงการ ASEAN CG Scorecard มากขึ้น เป็น 237 ข้อ โดยมีการให้

ค่าน้ำหนักในการประเมิน 5 หมวดดังกล่าวโดยปีที่มีการปรับหลักเกณฑ์การประเมินใหม่ในปี 2554-2556 และในปี 2557 ดังนี้ (สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2560)

ตาราง 1 ค่าน้ำหนักเกณฑ์ประเมินการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนไทย ปี 2560

กลไกการกำกับดูแลกิจการ	จำนวนหลักเกณฑ์ที่ใช้ประเมิน (หน่วย : ข้อ)	น้ำหนัก %
1. สิทธิของผู้ถือหุ้น	32	15%
2. การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน	19	10%
3. การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย	29	20%
4. การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส	53	20%
5. ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ	108	35%
รวม	241	100%

ทั้งนี้ ผลการสำรวจในแต่ละปี จะนำเสนอผ่านรายงานการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนไทย (Corporate governance report of Thai listed companies: CGR) โดยจะทำการเปิดเผยและประกาศรายชื่อบริษัทที่มีช่วงคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการในระดับ “ดี” ขึ้นไป ซึ่งจะจัดกลุ่มตามช่วงคะแนน คือ ระดับ “ดีเลิศ” (ช่วงคะแนน 90-100) ระดับ “ดีมาก” (ช่วงคะแนน 80-89) และ ระดับ “ดี” (ช่วงคะแนน 70-79) เพื่อเป็นการส่งเสริมและกระตุ้นให้บริษัทจดทะเบียนไทยมีการพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีในองค์กรอย่างต่อเนื่องและนำมาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติอย่างจริงจัง (สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2560)

ตาราง 2 ช่วงคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนไทย

ช่วงคะแนน Score Range	สัญลักษณ์ Number of Logo	ความหมาย Description
90-100		ดีเลิศ Excellent
80-89		ดีมาก Very Good
70-79		ดี Good
60-69		ดีพอใช้ Satisfactory
50-59		ผ่าน Pass
ต่ำกว่า 50	No logo given	N/A N/A

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยประกอบด้วย หลักการและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการแต่ไม่รวมถึงเรื่องที่ถูกกฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติไว้ชัดเจนแล้วซึ่งเนื้อหาแบ่งเป็น 5 หมวด ดังนี้

1. สิทธิของผู้ถือหุ้น (Rights of shareholders)
2. การปฏิบัติที่เท่าเทียมกันต่อผู้ถือหุ้น (Equitable treatment of shareholders)
3. บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย (Role of Stakeholders)
4. การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส (Disclosure and transparency)
5. ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ (Board responsibilities)

หมวดที่ 1 สิทธิของผู้ถือหุ้น (Rights of shareholders) ผู้ถือหุ้นมีสิทธิในความเป็นเจ้าของโดยควบคุมบริษัทผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ทำหน้าที่แทนตนและมีสิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของบริษัทดังนั้นบริษัทจึงควรส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิของตนโดยหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในหมวดนี้จะช่วยอำนวยความสะดวกในการใช้สิทธิในเรื่องต่าง ๆ แก่ผู้ถือหุ้นและการคุ้มครองสิทธิของผู้ถือหุ้นที่ควรได้รับตามหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาถึงแนวปฏิบัติของบริษัทดังต่อไปนี้

- กำหนดนโยบายโดยคำนึงถึงสิทธิผู้ถือหุ้นส่งเสริมการใช้สิทธิและไม่ละเมิดหรือลดทอนสิทธิ

- อำนวยความสะดวกในการใช้สิทธิเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นและออกเสียงและละเว้นการกระทำที่อาจจำกัดโอกาสดังกล่าว

- ผู้ถือหุ้นทุกรายได้รับข้อมูลเกี่ยวกับวันประชุมและวาระการประชุมเป็นการล่วงหน้า
- ให้ข้อมูลอย่างเพียงพอแก่ผู้ถือหุ้นเพื่อการตัดสินใจลงมติ
- เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นซักถามและแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- กรรมการทุกคนเข้าประชุมผู้ถือหุ้น

ตาราง 3 หลักเกณฑ์การสำรวจและพิจารณาหมวดที่ 1 สิทธิของผู้ถือหุ้น

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
<p>1. บริษัทได้ให้สิทธิอื่นแก่ผู้ถือหุ้น นอกเหนือจากสิทธิในการลงคะแนนเสียงหรือไม่</p>	<p>นอกเหนือจากสิทธิในการลงคะแนนเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น ผู้ถือหุ้นควรได้รับสิทธิที่เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอื่นๆ ได้แก่ สิทธิการได้รับส่วนแบ่งในผลกำไร/เงินปันผลอย่างเท่าเทียมกัน สิทธิในการได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมในการรับซื้อหุ้นคืนโดยบริษัท เป็นต้นซึ่งโดยทั่วไปเป็นเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดอยู่แล้ว</p>
<p>2. ค่าตอบแทนกรรมการบริษัททุกรูปแบบ ได้รับการอนุมัติจากผู้ถือหุ้นเป็นประจำทุกปีหรือไม่</p>	<p>ผู้ถือหุ้นควรมีสิทธิในการพิจารณาค่าตอบแทนของ กรรมการทุกรูปแบบโดยบริษัทควรนำเสนอค่าตอบแทนกรรมการทุกรูปแบบ ได้แก่ ค่าตอบแทน ประจำ เบี้ยประชุม โบนัส/บำเหน็จ และสิทธิประโยชน์ อื่น ๆ ให้ผู้ถือหุ้นพิจารณาอนุมัติเป็นประจำทุกปี (หากไม่มี ควรระบุ ไม่มี)</p>
<p>3. ในการเสนอวาระค่าตอบแทนกรรมการ ให้ผู้ถือหุ้นพิจารณาการนำเสนอ นโยบาย และวิธีการในการกำหนดค่าตอบแทนหรือไม่อย่างไร</p>	<p>ในการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ ควรมีนโยบาย และหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการพิจารณา และในการ นำเสนอเรื่องค่าตอบแทนให้ผู้ถือหุ้นพิจารณา ควรนำเสนอถึงนโยบายในการกำหนดค่าตอบแทนรวมทั้งหลักเกณฑ์การให้ค่าตอบแทนสำหรับกรรมการ แต่ละตำแหน่งเพื่อประกอบการพิจารณาของผู้ถือหุ้น ด้วยนอกเหนือจากการนำเสนอถึงจำนวนเงินค่าตอบแทน</p>

ตาราง 3 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
4. ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกรรมการบริษัทได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกรรมการเป็นรายบุคคลหรือไม่	ในการพิจารณาแต่งตั้งกรรมการบริษัทควรเสนอชื่อกรรมการให้ผู้ถือหุ้นลงคะแนนเสียงทีละคน ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นมีสิทธิเลือกกรรมการที่ต้องการได้อย่างแท้จริง
5. บริษัทได้เปิดเผยไว้ในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นถึงการจัดให้มีผู้ตรวจสอบการนับคะแนนเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้นหรือไม่	บริษัทควรจัดให้มีผู้ตรวจสอบการนับคะแนนเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้น และเปิดเผยไว้ในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น
6. บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นเสนอวาระการประชุม หรือส่งคำถามเกี่ยวกับบริษัทล่วงหน้าก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้นได้หรือไม่	ในการประชุมผู้ถือหุ้น บริษัทควรจัดสรรเวลา และส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น และตั้งคำถามต่อคณะกรรมการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ บริษัท ดังนั้น บริษัทควรมีช่องทางให้ผู้ถือหุ้นเสนอ วาระที่ต้องการนำเข้าไปประชุม หรือคำถามที่ต้องการให้ตอบในที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้ล่วงหน้า
7. บริษัทได้เปิดเผยนโยบายในการอำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นซึ่งรวมถึงนักลงทุนสถาบันเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นหรือไม่	บริษัทควรจัดทำและเปิดเผยนโยบายในการอำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นซึ่งรวมถึงนักลงทุนสถาบันเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น
8. บริษัทได้กำหนดวาระการประชุมผู้ถือหุ้นไว้เป็นเรื่องๆ อย่างชัดเจน หรือไม่	บริษัทควรกำหนดวาระการประชุมผู้ถือหุ้นไว้เป็นเรื่องๆ อย่างชัดเจน เช่น ในวาระเกี่ยวกับกรรมการได้แยกเรื่องการเลือกตั้งกรรมการและคำตอบแทนกรรมการออกเป็นแต่ละวาระ เป็นต้น
9. วาระพิจารณาแต่งตั้งกรรมการมีการระบุชื่อพร้อมประวัติกรรมการที่ต้องการเสนอแต่งตั้งให้ผู้ถือหุ้นทราบ หรือไม่	ในหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นในวาระแต่งตั้งกรรมการ ควรระบุชื่อพร้อมแนบประวัติย่อของกรรมการแต่ละคนที่จะเสนอแต่งตั้งโดยควรมี 1.ชื่อนามสกุล 2.อายุ 3 ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน 4.จำนวนบริษัทที่ดำรงตำแหน่งกรรมการ

ตาราง 3 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
	ต้องแยกเป็นหัวข้อบริษัทจดทะเบียน และบริษัททั่วไป 5.หลักเกณฑ์และวิธีการ สรรหา 6.ประเภทของกรรมการที่เสนอเช่น กรรมการ หรือ กรรมการอิสระ และในกรณีเป็นการเสนอชื่อกรรมการเพิ่มกลับเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ต้องมี 7. ข้อมูลการเข้าร่วมประชุมในปีที่ผ่านมา และ 8. วันที่ เดือนและปีที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการของบริษัทนี้ด้วย
10. วาระแต่งตั้งผู้สอบบัญชี มีการระบุชื่อผู้สอบบัญชีบริษัทที่สังกัด ประวัติหรือข้อมูลที่จะช่วยให้ผู้ถือหุ้นพิจารณาความสามารถและความเหมาะสมของผู้สอบบัญชีรวมทั้งค่าบริการไว้ครบถ้วนชัดเจนหรือไม่	เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถพิจารณาความเหมาะสมของผู้สอบบัญชีในหนังสือนัดประชุม ควรให้รายละเอียด เกี่ยวกับชื่อผู้สอบบัญชีบริษัทที่สังกัด ประสิทธิภาพ ความสามารถของผู้สอบบัญชีรวมทั้งประเด็นเกี่ยวกับความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี และค่าบริการของผู้สอบบัญชีไว้ให้ชัดเจน
11. ในวาระอนุมัติจ่ายเงินปันผลมีการเปิดเผยนโยบายการจ่ายเงินปันผลจำนวนเงินปันผลที่เสนอจ่าย พร้อมทั้งเหตุผลและข้อมูลประกอบการพิจารณาหรือไม่	ในการเสนอขออนุมัติจ่ายเงินปันผลควรแจ้งนโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทต่อตราเงินปันผลที่เสนอจ่ายพร้อมเหตุผลและข้อมูลประกอบในกรณีที่ เสนอให้งดจ่ายปันผลก็ควรมีเหตุผลและข้อมูล ประกอบการพิจารณาให้ชัดเจนด้วยเช่นกัน
12. ในหนังสือนัดประชุม มีการระบุวัตถุประสงค์และเหตุผลของแต่ละวาระที่เสนอหรือไม่	ในแต่ละวาระที่เสนอในหนังสือนัดประชุม ควรมีหัวข้อ ที่กล่าวถึงวัตถุประสงค์และเหตุผลของแต่ละวาระไว้ให้ ชัดเจน
13. ในหนังสือนัดประชุมมีการระบุความเห็นของคณะกรรมการในแต่ละวาระที่เสนอหรือไม่	ในแต่ละวาระที่เสนอในหนังสือนัดประชุม ควรแสดงความเห็นของคณะกรรมการในแต่ละวาระไว้ให้ชัดเจน
14. มีการบันทึกเกี่ยวกับการแจ้งวิธีการลงคะแนนและนับคะแนนให้ผู้ถือหุ้นทราบหรือไม่	ในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นควรบันทึกการแจ้งวิธีการลงคะแนนและนับคะแนนให้ผู้ถือหุ้นทราบก่อนเริ่มการประชุมตามวาระและให้มีการใช้บัตรลงคะแนน

ตาราง 3 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
15. มีการเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นซักถามและบันทึกคำถามคำตอบไว้หรือไม่	ประธานที่ประชุมควรเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นซักถาม หรือ เสนอความคิดเห็นในที่ประชุมผู้ถือหุ้น และให้มีการบันทึกประเด็นคำถามคำตอบไว้ในรายงานการประชุม เพื่อให้ผู้ถือหุ้นที่ไม่ได้เข้าประชุมได้รับทราบ
16. ในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นได้มีการบันทึกมติที่ประชุมไว้อย่างชัดเจนพร้อมทั้งคะแนนเสียงที่ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และงดออกเสียงในทุก ๆ วาระ ที่ต้องมีการลงคะแนนเสียงหรือไม่	ในแต่ละวาระของการประชุมที่ต้องมีการลงมติของที่ประชุมบริษัทควรจัดให้มีการลงคะแนนเสียง และบันทึกมติของที่ประชุมไว้ให้ชัดเจนในรายงานการประชุม โดยมีการบันทึกจำนวนคะแนนเสียงที่ได้รับในแต่ละวาระให้ชัดเจน เห็นชอบ ไม่เห็นชอบ หรืองดออกเสียงเป็นจำนวนเท่าใดในแต่ละวาระ
17. ในรายงานการประชุม ผู้ถือหุ้นมีการบันทึกรายชื่อกรรมการที่เข้าร่วมประชุมไว้หรือไม่	คณะกรรมการบริษัทมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ดังนั้นในการประชุมผู้ถือหุ้นแต่ละครั้งกรรมการบริษัท ควรเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ผู้ถือหุ้นมีโอกาสซักถาม ปัญหาเกี่ยวกับบริษัทต่อคณะกรรมการ ดังนั้น บริษัทควรบันทึกรายชื่อพร้อมตำแหน่งของกรรมการที่เข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นไว้ในรายงานการประชุม ผู้ถือหุ้น เพื่อให้สามารถตรวจสอบถึงการมีส่วนร่วมของกรรมการในการประชุมผู้ถือหุ้นแต่ละครั้ง
18. บริษัทได้เปิดเผยมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นพร้อมผลการลงคะแนนเสียงในวันถัดไปจากวันประชุมผู้ถือหุ้นหรือไม่	บริษัทควรเปิดเผยมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นพร้อมผลการลงคะแนนเสียงในวันถัดไปจากวันประชุมผู้ถือหุ้น โดยอาจแจ้งเป็นจดหมายข่าวไปยังตลาด หรือเปิดเผยไว้บนเว็บไซต์ของบริษัท
19. ประธานกรรมการบริษัทได้เข้าร่วมในการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นหรือไม่	ประธานกรรมการ ถือเป็นตัวแทนของคณะกรรมการทั้งคณะ ดังนั้น ประธานกรรมการควรเข้าร่วมในการประชุมผู้ถือหุ้นทุกครั้งเพื่อ

ตาราง 3 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
<p>20. ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการ (ผู้บริหารสูงสุด) ของบริษัทได้เข้าร่วมในการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นหรือไม่</p> <p>การเข้าร่วมประชุมสามัญประจำปีของประธานอนุกรรมการชุดต่าง ๆ</p>	<p>พบปะและตอบคำถามของผู้ถือหุ้น</p> <p>ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรควรเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นทุกครั้งเพื่อตอบคำถามในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการบริษัทต่อผู้ถือหุ้นในการประชุมประธานอนุกรรมการ (Board Committee) ทุกคนควรเข้าร่วมในการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นทุกครั้งเพื่อตอบคำถามผู้ถือหุ้นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคณะอนุกรรมการ</p>
<p>21. ประธานคณะกรรมการตรวจสอบได้เข้าร่วมในการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นหรือไม่</p>	<p>ประธานคณะกรรมการตรวจสอบควรเข้าร่วมในการประชุมผู้ถือหุ้นทุกครั้งเพื่อพบปะและตอบคำถามของผู้ถือหุ้น</p>
<p>22. ประธานคณะกรรมการค่าตอบแทนได้เข้าร่วมในการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นหรือไม่</p>	<p>ประธานคณะกรรมการค่าตอบแทนควรเข้าร่วมในการประชุมผู้ถือหุ้นทุกครั้งเพื่อพบปะและตอบคำถามของผู้ถือหุ้น</p>
<p>23. ประธานคณะกรรมการสรรหาได้เข้าร่วมในการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นหรือไม่</p>	<p>ประธานคณะกรรมการสรรหาควรเข้าร่วมในการประชุมผู้ถือหุ้นทุกครั้งเพื่อพบปะและตอบคำถาม</p>
<p>24. บริษัทจัดประชุมผู้ถือหุ้น ณ สถานที่ที่ผู้ถือหุ้นสามารถเดินทางไปได้ง่ายหรือไม่</p> <p>โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัทได้แสดงให้เห็นถึงการมีกลไกในการป้องกันการครอบงำกิจการดังต่อไปนี้หรือไม่อย่างไร</p>	<p>บริษัทควรจัดประชุมผู้ถือหุ้น ณ สถานที่ที่ผู้ถือหุ้นสามารถเดินทางไปร่วมประชุมได้ง่ายตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีพิจารณาว่าตลาดทุนที่ดีควรเป็นตลาดทุนที่กระบวนการในการครอบงำกิจการสามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส</p> <p>บริษัทไม่ควรสร้างกลไกในการป้องกันการครอบงำกิจการที่จะทำให้ฝ่ายจัดการหรือผู้มีอำนาจควบคุมใช้ เป็นเกราะป้องกันตนเองในกรณีที่มีการบริหารงานอย่างขาดประสิทธิภาพหรือไม่โปร่งใส</p>
<p>25. มีการถือหุ้นไขว้ในกลุ่มของบริษัทหรือไม่</p>	

ตาราง 3 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
26. มีโครงสร้างการถือหุ้นแบบปิรามิดในกลุ่มของบริษัทหรือไม่	
27. คณะกรรมการของบริษัทมีการถือหุ้นรวมกันเกินกว่าร้อยละ 25 ของหุ้นที่ออกแล้วของบริษัทหรือไม่	
28. บริษัทมีสัดส่วนของหุ้น free float เท่าใด	บริษัทควรมีหุ้น free float เกินกว่าร้อยละ 40 ของหุ้นที่ออกแล้วทั้งหมด หรืออย่างน้อยที่สุดควรมีมากกว่าร้อยละ 15
29. ในการประชุมสามัญ/วิสามัญผู้ถือหุ้นแต่ละครั้งได้มีการเพิ่มวาระอื่นๆ ที่ไม่ได้ระบุไว้ในหนังสือนัดประชุมให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณาอนุมัติหรือไม่อย่างไร (Penalty)	ผู้ถือหุ้นควรมีสติพิสัยได้ทราบถึงเรื่องที่จะมีการพิจารณาในที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมประชุมหรือไม่อย่างไร พร้อมทั้งได้รับข้อมูลประกอบการตัดสินใจล่วงหน้า ก่อนการประชุม การเพิ่มวาระอื่นๆ ที่จะต้องมีการลงมติ โดยไม่ได้กำหนดไว้ในวาระการประชุมจึงเป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้ถือหุ้นที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมดังนั้น บริษัทควรหลีกเลี่ยงการเพิ่ม วาระอื่น ๆ ที่ไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้าในการประชุมผู้ถือหุ้น
30. บริษัทได้ละเอียดต่อการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกันในเรื่องการซื้อหุ้นคืนหรือไม่ (Penalty)	
31. บริษัทได้กีดกันหรือสร้างอุปสรรคในการเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถ ติดต่อสื่อสารระหว่างกันหรือไม่ (Penalty)	
32. บริษัทได้ละเอียดต่อการเปิดเผยถึงข้อตกลงระหว่างผู้ถือหุ้น (Shareholders agreement) ที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อบริษัทหรือผู้ถือหุ้นรายอื่นหรือไม่ (Penalty)	

ที่มา: สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2561

หมวดที่ 2. การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable treatment of shareholders) ผู้ถือหุ้นทุกรายทั้งผู้ถือหุ้นที่เป็นผู้บริหารและผู้ถือหุ้นที่ไม่เป็นบริหารรวมทั้งผู้ถือหุ้นต่างชาติควรได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันและเป็นธรรมโดยหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในหมวดนี้จะให้ความสำคัญกับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันต่อผู้ถือหุ้นทุกรายตามหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาที่มุ่งเน้นถึงแนวปฏิบัติในการคุ้มครองป้องกันการละเมิดสิทธิของผู้ถือหุ้นดังต่อไปนี้

- เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นที่ไม่สามารถเข้าประชุมด้วยตนเองมอบฉันทะให้ผู้อื่น เช่น กรรมการอิสระของบริษัทมาประชุมและออกเสียงลงมติแทน
- ใช้หนังสือมอบฉันทะรูปแบบที่ผู้ถือหุ้นกำหนดทิศทางการลงคะแนนได้
- ควรกำหนดมาตรการดูแลข้อมูลภายในเพื่อป้องกันการนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนในทางมิชอบ

ตาราง 4 หลักเกณฑ์การสำรวจและพิจารณาหมวดที่ 2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
1.บริษัทให้สิทธิแก่ผู้ถือหุ้นในการออกเสียงลงคะแนนในแบบหนึ่งหุ้นต่อหนึ่งเสียงใช่หรือไม่	หุ้นประเภทเดียวกัน ควรมีสิทธิออกเสียงที่เท่าเทียมกัน เท่ากับหนึ่งหุ้นต่อหนึ่งเสียง
2.ในกรณีที่บริษัทมีหุ้นมากกว่าหนึ่งประเภท (One class of Share) บริษัทได้เปิดเผยถึงสิทธิในการออกเสียงของหุ้นแต่ละประเภทหรือไม่	ในกรณีที่บริษัทมีหุ้นมากกว่าหนึ่งประเภท (One class of Share) บริษัทควรเปิดเผยถึงสิทธิในการออกเสียงของหุ้นแต่ละประเภท
3.บริษัทมีกระบวนการ/ช่องทางให้ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยมีส่วนในการสรรหา และแต่งตั้งกรรมการหรือไม่	บริษัทควรจัดให้มีกระบวนการที่จะทำให้ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยสามารถมีส่วนร่วมในการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ เช่น (1) จัดให้มีช่องทางสำหรับผู้ถือหุ้นในการเสนอชื่อกรรมการก่อนการประชุมสามัญประจำปี หรือ (2) มีกระบวนการที่ทำให้มั่นใจได้ว่าผู้ถือหุ้นส่วนน้อยสามารถเลือกตั้งกรรมการที่เป็นอิสระเพื่อดูแลผลประโยชน์แทนตนได้

ตาราง 4 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
4.บริษัทมีนโยบายป้องกันการใช้ข้อมูลภายในของบริษัท และได้เผยแพร่ให้พนักงาน ผู้บริหาร และกรรมการบริษัททราบหรือไม่	บริษัทควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันการใช้ ข้อมูลภายใน และมีมาตรการที่จะสร้างความมั่นใจว่า นโยบายดังกล่าวเป็นทราบรับทราบและปฏิบัติตาม
5.ในกรณีที่มีการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันที่เข้าข่ายจะต้องเปิดเผยข้อมูลหรือขออนุมัติจากผู้ถือหุ้นตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ฯ ก่อนการทำรายการบริษัทได้มีการเปิดเผยรายละเอียดและเหตุผลของการทำรายการให้ผู้ถือหุ้นทราบ ก่อนที่จะทำรายการหรือไม่อย่างไร	ในกรณีที่มีการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันบริษัทควรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับชื่อและความสัมพันธ์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องนโยบายการกำหนดราคาและมูลค่าของรายการรวมทั้งความเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับรายการดังกล่าวให้ผู้ถือหุ้นทราบอย่างชัดเจน
8.บริษัทได้อำนวยความสะดวกแก่ผู้ถือหุ้นที่ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเองโดยการส่งแบบการมอบฉันทะไปพร้อมหนังสือนัดประชุมหรือไม่	บริษัทควรจะอำนวยความสะดวกให้กับผู้ถือหุ้นที่ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นด้วยตนเองโดยการส่งหนังสือมอบฉันทะโดยเฉพาะแบบ ข. ไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม
9.ในหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น ได้มีระบุถึงเอกสาร/หลักฐานที่ใช้ในการมอบฉันทะไว้ อย่างชัดเจนหรือไม่	บริษัทควรระบุถึงเอกสารหลักฐานรวมทั้งคำแนะนำ ขั้นตอนในการมอบฉันทะให้ผู้ถือหุ้นทราบในหนังสือ นัดประชุมเพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถจัดเตรียมได้อย่างถูกต้องและไม่เกิดปัญหาในการเข้าร่วมประชุมผู้รับมอบฉันทะ
10.บริษัทมีการกำหนดเงื่อนไขซึ่งทำให้ยากต่อการมอบฉันทะของผู้ถือหุ้นหรือไม่	บริษัทไม่ควรกำหนดกฎเกณฑ์โดยจงใจให้เกิดความยุ่งยากโดยไม่จำเป็นแก่ผู้ถือหุ้นในการมอบฉันทะให้ ผู้อื่นเข้าร่วมประชุมแทน เช่น การกำหนดให้ต้องมีการรับรองเอกสาร โดยหน่วยงานทางการ ฯลฯ
11.บริษัทจัดส่งหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นล่วงหน้าก่อนการประชุมเป็นเวลากี่วัน	บริษัทควรจัดส่งหนังสือนัดประชุมให้ผู้ถือหุ้นล่วงหน้า อย่างน้อย 21 วันก่อนวันประชุม

ตาราง 4 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
12.บริษัทได้นำเสนอหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นฉบับสมบูรณ์บนเว็บไซต์ของบริษัทล่วงหน้าอย่างน้อย 30 วันหรือไม่	บริษัทควรใช้เว็บไซต์เป็นช่องทางในการประกาศให้ผู้ถือหุ้นทราบถึงรายละเอียดของหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นฉบับสมบูรณ์ซึ่งควรจะนำเสนอไว้บนเว็บไซต์บริษัทล่วงหน้าอย่างน้อย 30 วันก่อนวันประชุม
13.บริษัทได้กำหนดวิธีการลงคะแนนเสียงแบบสะสม (Cumulative Voting) หรือไม่ (Bonus)	การลงคะแนนเสียงแบบสะสมเป็นวิธีการลงคะแนนเสียงที่ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยสามารถเลือกที่จะลงคะแนนเสียงทั้งหมดที่ตนมีอยู่ให้กับกรรมการคนใดคนหนึ่งที่ต้องการเลือกเป็นกรรมการ หรือจะแบ่งคะแนนเพื่อเลือกตั้งกรรมการหลายคนก็ได้จึงถือเป็นวิธีการที่จะเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยสามารถมีสิทธิมีเสียงในการเลือกตั้งผู้ที่ต้องการให้เป็นกรรมการได้อย่างแท้จริง ดังนั้น หากบริษัทมีการใช้วิธีลงคะแนนเสียงแบบสะสมในการเลือกตั้งกรรมการก็ถือเป็นแนวปฏิบัติที่ดียิ่งขึ้น
14.บริษัทมีการส่งหนังสือนัดประชุม และเอกสารประกอบการประชุมเป็นภาษาอังกฤษให้กับผู้ถือหุ้นต่างชาติหรือไม่ (Bonus)	ผู้ถือหุ้นทุกรายควรมีสิทธิ์เท่าเทียมกันในการใช้สิทธิของตนในฐานะผู้ถือหุ้น ดังนั้น บริษัทควรอำนวยความสะดวกให้กับผู้ถือหุ้นโดยการจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประชุมเป็นภาษาอังกฤษเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ถือหุ้นต่างชาติ
15. บริษัทมีรายการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บริษัทที่ไม่ใช่บริษัทย่อยของบริษัทหรือไม่อย่างไร (Penalty)	บริษัทไม่ควรมียาการระหว่างกันในลักษณะที่เป็นการให้ความช่วยเหลือทางการเงิน เช่น การให้กู้ยืมเงินการค้าประกันสินเชื่อแก่บริษัทที่ไม่ใช่บริษัทย่อยของตนเอง ยกเว้นในกรณีที่เป็นการให้กู้ยืมหรือค้ำประกันเงินกู้ตามสัดส่วนการถือหุ้นที่เป็นไปตามสัญญาร่วมทุน

ตาราง 4 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
16. ในปีที่ผ่านมา เคยเกิดกรณีที่ กรรมการ/ผู้บริหารของบริษัทมีการ ซื้อขายหลักทรัพย์ โดยใช้ข้อมูลภายใน หรือไม่ (Penalty)	บริษัทควรป้องกันไม่ให้เกิดกรณีการซื้อขายหุ้น โดยใช้ ข้อมูลภายในโดยกรรมการและผู้บริหารของบริษัท
17. ในปีที่ผ่านมา บริษัทมีกรณีฝ่าฝืน/ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการระหว่างกันหรือไม่อย่างไร ((Penalty)	บริษัทควรระมัดระวังไม่ให้มีการทำรายการที่เกี่ยวข้อง กัน โดยฝ่าฝืน/ไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ/ก.ล.ต.
18. ในปีที่ผ่านมา บริษัทมีกรณีฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การซื้อขายสินทรัพย์หรือไม่อย่างไร (Penalty)	บริษัทควรระมัดระวังไม่ให้มีการซื้อขายสินทรัพย์ใน ลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ ตลาดหลักทรัพย์ฯ/ก.ล.ต.
19. บริษัทได้กำหนดนโยบายให้ กรรมการและผู้บริหารระดับสูงแจ้งต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการซื้อขายหุ้น อย่างน้อย 1 วันล่วงหน้าก่อนทำการ ซื้อขายหรือไม่ (Bonus)	

ที่มา: สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2561

หมวดที่ 3 การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย (Role of stakeholders) ผู้มีส่วนได้เสียควรได้รับการดูแลจากบริษัทตามสิทธิที่มีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งคณะกรรมการควรพิจารณาให้มีการบูรณาการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างบริษัทกับผู้มีส่วนได้เสียในการสร้างความมั่นคง ความมั่นคงทางการเงินและความยั่งยืนของกิจการตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในหมวดนี้ให้ความสำคัญกับสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทดังต่อไปนี้

- กำหนดนโยบายให้มีการคำนึงถึงสิทธิตามกฎหมายของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม
- พัฒนากลไกการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในการส่งเสริมผลการดำเนินงานของบริษัท

ตาราง 5 หลักเกณฑ์การสำรวจและพิจารณาหมวดที่ 3 การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
1. บริษัทได้จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อทางสังคมหรือไม่	บริษัทควรจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อทางสังคมโดยอาจรายงานไว้เป็นส่วนหนึ่งในรายงาน

ตาราง 5 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
	ประจำปีแต่หากสามารถจัดทำเป็นรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืนตามกรอบของ Global Reporting Initiative (GRI) แยกต่างหากหรือจัดทำเป็นรายงานไว้ตามกรอบของ GRI โดยเป็นส่วนหนึ่งของรายงานประจำปีก็จะเป็นการดียิ่งขึ้น
2.คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยและสุขอนามัยในสถานที่ทำงานรวมถึงเปิดเผยสถิติการเกิดอุบัติเหตุหรืออัตราการหยุดงานหรืออัตราการเจ็บป่วยจากการทำงานหรือไม่อย่างไร	คณะกรรมการควรจะมีนโยบายที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการดูแลเรื่องความปลอดภัยและสุขอนามัย และเปิดเผยถึงการปฏิบัติรวมถึงเปิดเผย สถิติการเกิดอุบัติเหตุหรือ อัตราการหยุดงานหรืออัตรา การเจ็บป่วยจากการทำงานไว้ให้เห็นที่ทราบ
3.คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับค่าตอบแทนและสวัสดิการแก่พนักงานหรือไม่ อย่างไร	คณะกรรมการควรจะมีนโยบายที่ชัดเจนและเป็น รูปธรรมเกี่ยวกับการดูแลเรื่องค่าตอบแทน และ สวัสดิการของพนักงาน และเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เห็นที่ทราบ
4.คณะกรรมการได้จัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับพนักงาน	การจัดตั้งกองทุนสำรองชีพพนักงานเป็นการแสดงถึง การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมของบริษัทในการดูแลและพนักงานในระยะยาว
5.คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ศักยภาพของพนักงาน และเปิดเผยตัวเลขจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยของการฝึกอบรมของพนักงานต่อปีหรือไม่อย่างไร	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนา บุคลากรของบริษัท พร้อมทั้งเปิดเผยถึงแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในเรื่องนี้และเปิดเผยตัวเลขจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยของการฝึกอบรมของพนักงานต่อปีไว้ให้ชัดเจน
6.คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายที่จะไม่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายที่จะไม่เกี่ยวข้องกับ การละเมิดสิทธิมนุษยชนและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เห็นที่ทราบ

ตาราง 5 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
7.คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับลูกค้าไว้หรือไม่ อย่างไร	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อลูกค้าไว้ อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ
8.คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับคู่แข่งไว้หรือไม่ อย่างไร	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อคู่แข่งไว้ อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ
9.คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับลูกค้าโดยเฉพาะเรื่อง การคัดเลือกลูกค้าไว้หรือไม่ อย่างไร	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อลูกค้า โดยเฉพาะ เรื่องการ คัดเลือกลูกค้าไว้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ
10.คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะเรื่อง เงื่อนไขค่าประกัน การบริหารเงินทุน และกรณีที่เกิดการผิดนัดชำระหนี้ไว้หรือไม่ อย่างไร	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะเรื่อง เงื่อนไขค่าประกัน การบริหารเงินทุน และกรณีที่เกิด การผิดนัดชำระหนี้ไว้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมและ เปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ
11.คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการไม่ล่วงละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์หรือไม่	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการไม่ล่วงละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์
12.คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตและห้ามจ่ายสินบนเพื่อผลประโยชน์ทาง	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตและห้ามจ่ายสินบนเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจของบริษัท
13.บริษัทมีกระบวนการในการประเมินความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชันหรือไม่	

ตาราง 5 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
14.บริษัทได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกับดูแลและควบคุมดูแลเพื่อ ป้องกันและติดตามความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชันหรือไม่	
15.บริษัทได้กำหนดแนวทางในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายการต่อต้านการทุจริตหรือไม่	
16.บริษัทได้จัดให้มีการฝึกอบรมแก่พนักงานเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายและแนวปฏิบัติในการต่อต้านการทุจริตของบริษัทหรือไม่	
17.คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับสังคมไว้หรือไม่ อย่างไร	
18.คณะกรรมการได้จัดกิจกรรมหรือเข้าไปมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนหรือไม่	คณะกรรมการควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมหรือเข้าไปมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน โดยกำหนดเป็นนโยบายและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ
19.คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายการดำเนินธุรกิจภายใต้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมหรือไม่	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายในเรื่องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและมีแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เช่น การดำเนินการตามมาตรฐาน ISO 14000, 14001 หรือมี มาตรการวิธีปฏิบัติภายในองค์กรที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
20.คณะกรรมการส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ อย่างไร	คณะกรรมการส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดเป็นนโยบายและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ
21.คณะกรรมการมีการให้ความรู้และฝึกอบรมพนักงานในเรื่องสิ่งแวดล้อมหรือไม่	คณะกรรมการควรส่งเสริมให้มีการให้ความรู้และฝึกอบรมพนักงานในเรื่องสิ่งแวดล้อมโดยกำหนดเป็นนโยบายและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ

ตาราง 5 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
22.คณะกรรมการได้จัดให้มีช่องทางที่ผู้มีส่วนได้เสีย ทุกกลุ่มสามารถติดต่อ/ร้องเรียนในเรื่องที่อาจเป็นปัญหากับคณะกรรมการได้โดยตรงไว้หรือไม่	คณะกรรมการควรจะมีช่องทางและขั้นตอนที่ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มสามารถรายงานหรือร้องเรียนใน เรื่องที่อาจทำให้เกิดความเสียหายต่อบริษัทต่อคณะกรรมการ โดยอาจมอบหมายให้กรรมการอิสระ หรือคณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้รับรายงานหรือเรื่อง ร้องเรียนเหล่านั้น และทำการสอบสวนและรายงานต่อคณะกรรมการ
23.บริษัทได้จัดให้มีกระบวนการในการจัดการกับเรื่องที่พนักงานร้องเรียนว่าอาจเป็นการกระทำผิดหรือไม่	บริษัทควรจัดให้มีกระบวนการในการจัดการกับเรื่องที่พนักงานร้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อาจเป็นการกระทำผิด
24.บริษัทได้กำหนดนโยบายหรือแนวทางการปกป้องพนักงานหรือผู้แจ้งเบาะแสในการกระทำผิดหรือไม่	บริษัทควรกำหนดนโยบายหรือแนวทางการปกป้อง พนักงานหรือผู้แจ้งเบาะแสในการกระทำผิด
25.บริษัทได้จัดให้มีช่องทางสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในการแจ้งหรือร้องเรียนกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิพร้อมให้ข้อมูลในการติดต่ออย่างชัดเจนหรือไม่	บริษัทควรจัดให้มีช่องทางสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในการ แจ้งหรือร้องเรียนกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิ พร้อมให้ข้อมูล ในการติดต่ออย่างชัดเจน
26.บริษัทมีนโยบายค่าตอบแทนพนักงานที่สอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาวหรือไม่	บริษัทควรกำหนดนโยบายค่าตอบแทนพนักงานที่ สอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัททั้งในระยะสั้น เช่น ความสามารถในการทำกำไรในแต่ละปี เป็นต้น และในระยะยาว เช่น การวัดผลการปฏิบัติงานตามBalanced Scorecard เป็นต้น
27.มีกรณีที่บริษัทฝ่าฝืนกฎหมายด้านแรงงาน การจ้างงาน ผู้บริโภค การแข่งขันทางการค้า สิ่งแวดล้อม หรือไม่ (Penalty)	

ตาราง 5 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
28.บริษัทถูกดำเนินการโดยหน่วยงานกำกับดูแลเนื่องจากไม่ได้ประกาศข้อมูลจากเหตุการณ์สำคัญภายในระยะเวลาที่กำหนด (Penalty)	
29.บริษัทได้จัดทำรายงานแบบบูรณาการ (Integrated Report) หรือไม่ (Bonus)	บริษัทมีการจัดทำรายงานแบบบูรณาการตาม Integrated Report framework และได้รับการรับรองจาก IIRC (International Integrated Reporting Council)

ที่มา: สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2561

หมวดที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส (Disclosure and transparency) คณะกรรมการควบคุมดูแลให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบริษัททั้งข้อมูลทางการเงินและข้อมูลที่มีใช้ข้อมูลทางการเงินอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา โปร่งใส ผ่านช่องทางที่เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย มีความเท่าเทียมกันและน่าเชื่อถือ โดยคุณภาพของรายงานทางการเงินเป็นเรื่องที่ผู้ถือหุ้นและบุคคลภายนอกต่างให้ความสำคัญ คณะกรรมการจึงเชื่อมั่นว่าข้อมูลที่แสดงในรายงานทางการเงินมีความถูกต้องเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปและผ่านการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีที่เป็นอิสระ โดยในหมวดนี้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเงิน ผลการดำเนินงาน โครงสร้างผู้ถือหุ้น และการกำกับดูแลกิจการของบริษัท ดังต่อไปนี้

- เปิดเผยข้อมูลการเงินและข้อมูลที่มีใช้ข้อมูลการเงินอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา โปร่งใส ผ่านช่องทางต่างๆ ให้ผู้ใช้เข้าถึงข้อมูลได้อย่างเท่าเทียมกัน
- มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับ “ผู้ลงทุนสัมพันธ์”
- รายงานนโยบายในการกำกับดูแลกิจการ โดยสรุป รวมถึงผลการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวผ่านช่องทางต่างๆ
- จัดทำรายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงินและแสดงไว้คู่กับรายงานผู้สอบบัญชีในรายงานประจำปี
- เปิดเผยนโยบายการจ่ายค่าตอบแทนแก่กรรมการและผู้บริหารระดับสูงในรายงานประจำปีรวมทั้งรูปแบบหรือลักษณะของค่าตอบแทนด้วย

ตาราง 6 หลักเกณฑ์การสำรวจและพิจารณาหมวดที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
บริษัทมีการเปิดเผยโครงสร้างผู้ถือหุ้นอย่างโปร่งใสหรือไม่อย่างไร	ถือหุ้น/ผู้ลงทุนควรมีสิทธิที่จะทราบถึงโครงสร้างการ เป็นเจ้าของกิจการที่ตนเองเข้าไปลงทุนและสิทธิของตนเอง โดยเปรียบเทียบกับผู้ถือหุ้นอื่น ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลอย่างชัดเจนโปร่งใสโดยในกรณีที่มี โครงสร้างของกลุ่มบริษัทควรมีการเปิดเผยข้อมูลในลักษณะที่จะแสดงให้เห็นถึงผู้มีอำนาจควบคุมที่แท้จริงของบริษัท
1. มีการแจกแจงโครงสร้างผู้ถือหุ้นหรือไม่	บริษัทควรเปิดเผย โครงสร้างผู้ถือหุ้น โดยแจกแจงโครงสร้างที่แสดงถึงผู้ถือหุ้นรายใหญ่และสัดส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยไว้อย่างครบถ้วนชัดเจน
2. โครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เปิดเผยแสดงให้เห็นถึงผู้ถือหุ้นที่แท้จริงของบริษัทได้อย่างชัดเจนหรือไม่	โครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เปิดเผยควรเป็นข้อมูลล่าสุดที่แสดงให้ผู้ใช้ข้อมูลสามารถทราบถึงผู้ถือหุ้นที่แท้จริง(Beneficial Owner) ของบริษัทได้อย่างชัดเจนซึ่งไม่ควรมี Nominee ถือหุ้นอยู่เลย หรือมี Nominee ถือหุ้นอยู่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5%
3. มีการเปิดเผยข้อมูลการถือหุ้นของกรรมการ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ไว้หรือไม่	บริษัทควรเปิดเผยการถือหุ้นของกรรมการทั้งทางตรงคือการถือหุ้นของกรรมการ และทางอ้อม เช่น การถือหุ้นของกลุ่มสมรสของกรรมการ ไว้ในรายงานประจำปี
4. มีการเปิดเผยข้อมูลการถือหุ้นของผู้บริหาร ทั้งทางตรงและทางอ้อม ไว้หรือไม่	บริษัทควรเปิดเผยการถือหุ้นของผู้บริหารทั้งทางตรงคือ การถือหุ้นของผู้บริหาร และทางอ้อม เช่น การถือหุ้นของกลุ่มสมรสของผู้บริหาร ไว้ในรายงานประจำปี
พิจารณาคุณภาพของรายงานประจำปีในหัวข้อต่อไปนี้	ข้อมูลที่เปิดเผยในรายงานประจำปีของบริษัทควรมีความ ครบถ้วน ชัดเจน และเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้ถือหุ้น ในการพิจารณาตัดสินใจ

ตาราง 6 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
5.บริษัทได้เปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีว่า ได้มีการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือไม่ อย่างไร ในกรณีที่ยังไม่ได้ปฏิบัติ นั้น เป็นเพราะเหตุผล.f	บริษัทควรเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีว่า ได้มีการ ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือไม่ อย่างไร ในกรณีที่ยังไม่ได้ปฏิบัติ นั้น เป็นเพราะเหตุผลอะไร
6.วัตถุประสงค์/เป้าหมายระยะยาวของบริษัท (Corporate Objective/Long Term Goal)	บริษัทมีการเปิดเผยวัตถุประสงค์/เป้าหมายระยะยาว(มากกว่า 3 ปีขึ้นไป) ของบริษัท ไว้ในรายงานประจำปี
7.ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน	ควรเป็นการอธิบายเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับฐานะการเงินผลการดำเนินงาน การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญรวมทั้งปัจจัยที่เป็นสาเหตุหรือมีผลต่อฐานะการเงินผลการดำเนินงานของบริษัท
8.ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของบริษัทที่ไม่ใช่การเงิน	ตัวอย่างเช่น ส่วนแบ่งทางการตลาด ระดับความพึงพอใจของลูกค้า (ที่ระบุเป็นร้อยละ อย่างชัดเจน) เป็นต้น
9.ลักษณะการประกอบธุรกิจและภาวะการแข่งขัน	ควรเปิดเผยข้อมูลในลักษณะที่จะทำให้ผู้ใช้ข้อมูลเข้าใจถึงธุรกิจของบริษัทได้อย่างชัดเจนและมีการวิเคราะห์ภาวะอุตสาหกรรมและการแข่งขันในธุรกิจที่บริษัทดำเนินการอยู่รวมทั้งสถานภาพและศักยภาพในการแข่งขันของบริษัท
10. โครงสร้างกลุ่มธุรกิจ (ถ้ามี)	ควรเปิดเผยข้อมูล โครงสร้างกลุ่มธุรกิจโดยระบุถึงสัดส่วนของการถือหุ้นอย่างชัดเจน
11.ความเสี่ยงหลัก (Key Risks) ในการดำเนินธุรกิจของบริษัท	แสดงถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยงหลักของการดำเนินธุรกิจของบริษัท โดยกล่าวถึงลักษณะ ความเสี่ยง สาเหตุ และผลกระทบ รวมทั้งแนวทางในการป้องกันหรือลดความเสี่ยง
12.นโยบายการจ่ายเงินปันผล	

ตาราง 6 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
13.นโยบายการแจ้งเบาะแส การกระทำผิด (Whistle Blowing)	
14.ประวัติของคณะกรรมการ	โดยมีการระบุ 1.ชื่อ-สกุล 2.อายุ 3 ตำแหน่ง 4. ประวัติการศึกษา 5.ประสบการณ์ 6.สัดส่วนการถือหุ้น 7.การดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนอื่น โดยต้องแยกเป็นหัวข้อของบริษัทจดทะเบียนและบริษัทอื่น ๆ ไว้อย่างชัดเจน 8.วันเดือน ปีที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการบริษัทในครั้งแรก
15.การระบุว่ากรรมการรายใดเป็นกรรมการอิสระ	ในรายชื่อกรรมการควรระบุให้ชัดเจนว่ากรรมการรายใดเป็นกรรมการอิสระของบริษัท
16.การเปิดเผยหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนกรรมการ	ควรเปิดเผยหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนกรรมการ โดยแจกแจงรายละเอียดประเภทของค่าตอบแทนที่กรรมการแต่ละตำแหน่งได้รับและจำนวนเงินที่ได้รับ
17.นโยบายและหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนของผู้บริหารระดับสูง	ควรเปิดเผยนโยบายและรูปแบบของค่าตอบแทนที่ให้กับ ผู้บริหารระดับสูงอย่างชัดเจน
18.การเปิดเผยค่าตอบแทนกรรมการเป็นรายบุคคล	บริษัทควรเปิดเผยจำนวนเงินและประเภทของค่าตอบแทนที่กรรมการแต่ละคนได้รับเป็นรายบุคคล
19.การเปิดเผยข้อมูลจำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการ	
20.การเปิดเผยข้อมูลการเข้าร่วมประชุมของกรรมการแต่ละคน	ในการเปิดเผยรายชื่อกรรมการควรระบุถึงจำนวนครั้งที่กรรมการแต่ละคนเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการและอนุกรรมการชุดต่าง ๆ ในปีที่ผ่านมา
21.การเปิดเผยข้อมูลการเข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรมของกรรมการแต่ละคนในปีที่ผ่านมา	บริษัทควรจัดให้กรรมการทุกคนเข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรมทุกปีเพื่อพัฒนาความรู้ในการทำหน้าที่กรรมการและเปิดเผยข้อมูลไว้ในรายงานประจำปี

ตาราง 6 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
22.บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลการทำรายการระหว่างกันไว้อย่างครบถ้วนหรือไม่	กรณีที่มีการทำรายการระหว่างกันควรเปิดเผยรายละเอียดโดยระบุ 1. ชื่อของบุคคลที่มีการทำรายการระหว่างกัน 2. ความสัมพันธ์ ลักษณะของรายการ 3. เงื่อนไข/นโยบายราคา และ 4. มูลค่าของรายการ
23.บริษัทมีการกำหนดนโยบายให้กรรมการต้องเปิดเผย/รายงานการซื้อ-ขายหุ้น/ถือครองหลักทรัพย์ของบริษัทให้ทราบทุกครั้ง	บริษัทควรกำหนดนโยบายให้กรรมการของบริษัทต้อง รายงานการซื้อ-ขายหุ้นถือครองหลักทรัพย์ของบริษัทให้ที่ประชุมคณะกรรมการทราบ
24.บริษัทเปิดเผยการเปลี่ยนแปลงการถือครองหุ้นบริษัทของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงโดยแสดงจำนวนหุ้น ที่ถือ ณ ต้นปี สิ้นปี และที่มีการซื้อขาย ระหว่างปี ไว้ในรายงานประจำปี หรือไม่	
25.บริษัทมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการรายงานการมีส่วนได้เสียของกรรมการหรือไม่	บริษัทควรกำหนดเป็นนโยบายให้กรรมการต้อง รายงาน การมีส่วนได้เสีย
26.บริษัทกำหนดและเปิดเผยไว้ถึงนโยบายที่ว่า การทำรายการระหว่างกันที่สำคัญต้องได้รับการพิจารณาและอนุมัติจากคณะกรรมการหรือไม่	
27.บริษัทได้ว่าจ้างผู้สอบบัญชีที่มีความเป็นอิสระ และมีความน่าเชื่อถือหรือไม่	บริษัทควรว่าจ้างผู้สอบบัญชีที่มีความเป็นอิสระ และมีคุณสมบัติที่ได้รับการยอมรับเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท โดยผู้สอบบัญชีดังกล่าวต้องเป็นผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต.

ตาราง 6 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
28.บริษัทเปิดเผยค่าสอบบัญชีที่จ่ายให้กับผู้สอบบัญชีหรือบริษัทสอบบัญชีไว้ในรายงานประจำปีหรือไม่	
29.บริษัทเปิดเผย ค่าบริการ อื่น ๆ ที่จ่ายให้กับผู้สอบบัญชีหรือไม่	
30.งบการเงินของบริษัทได้รับการรับรองโดยมีเงื่อนไขจากผู้สอบบัญชี หรือไม่	การถูกรับรองงบการเงินโดยมีเงื่อนไขจะทำให้เกิดความไม่มั่นใจในความโปร่งใสของบริษัท ดังนั้น งบการเงินของบริษัทควรได้รับการรับรองโดยไม่มีเงื่อนไขจากผู้สอบบัญชีของบริษัท
31.บริษัทได้เผยแพร่รายงานประจำปีภายใน 120 วัน นับตั้งแต่สิ้นสุดรอบปีบัญชี หรือไม่ บริษัทได้จัดให้มีการสื่อสารข้อมูลของบริษัทผ่านช่องทางที่หลากหลายดังต่อไปนี้หรือไม่	เพื่อให้ผู้ถือหุ้น/ผู้ลงทุนสามารถเข้าถึงข้อมูลของบริษัทได้ อย่างสะดวก ทัดถึง และเท่าเทียมกัน บริษัทควรจัดให้มีช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลไว้หลาย ๆ ช่องทาง
32.รายงานประจำปี	
33.รายงานผลการดำเนินงานราย ไตรมาส	
34. เว็บไซต์ของบริษัท	
35.การพบปะกันนักวิเคราะห์	
36.การแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน/การจัดทำจดหมายข่าวที่นำเสนอถึงฐานะทางการเงินของบริษัท	
37. ในปีที่ผ่านมาบริษัทมีประวัติการส่งรายงานทางการเงินทั้งรายไตรมาสและรายปีล่าช้าหรือไม่	
บริษัทมีเว็บไซต์ที่นำเสนอข้อมูลที่ทันเหตุการณ์เกี่ยวกับบริษัทในเรื่องเหล่านี้หรือไม่	การเผยแพร่ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตถือเป็นช่องทางประสิทธิภาพและมีต้นทุนต่ำ และสามารถเข้าถึงได้ง่ายในปัจจุบันบริษัทจึงควรใช้เว็บไซต์ของบริษัทเป็นช่องทางในการสื่อสาร

ตาราง 6 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
	ข้อมูลกับผู้ถือหุ้น/ผู้ลงทุนนอกเหนือจากการใช้ เป็นเครื่องมือทางการตลาด
38. ลักษณะการดำเนินธุรกิจของบริษัท	
39. งบการเงินของบริษัท	ควรเปิดเผยทั้ง งบปีปัจจุบัน และย้อนหลังไป อย่างน้อย 1 ปี
40. เอกสารข่าว (Press Release) ของบริษัท	
41. โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัท	
42. โครงสร้างองค์กร	
43. โครงสร้างกลุ่มธุรกิจ (ถ้ามี)	ควรเปิดเผยข้อมูล โครงสร้างกลุ่มธุรกิจบน เว็บไซต์ของบริษัท โดยระบุถึงสัดส่วนของการ ถือหุ้นอย่างชัดเจน
44. ข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการและ ผู้บริหาร	
45. ข้อมูลด้านนักลงทุนสัมพันธ์	
46. ข้อบังคับบริษัท	
47. รายงานประจำปีที่สามารถดาวน์โหลดได้	
48. หนังสือแนบประชุมที่สามารถดาวน์โหลด ได้	
49. รายงานการประชุมผู้ถือหุ้นที่สามารถ ดาวน์โหลดได้	
50. จัดทำเว็บไซต์ทั้งภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษ	
51. บริษัทมีการจัดตั้งหน่วยงานนักลงทุน สัมพันธ์หรือระบอบุคคลและช่องทางที่นัก ลงทุนสามารถติดต่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ บริษัทได้โดยสะดวกหรือไม่	บริษัทควรที่จะจัดตั้งหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์ หรือมอบหมายให้มีบุคคลที่ทำหน้าที่นักลงทุน สัมพันธ์ โดยเฉพาะที่ผู้ลงทุนสามารถติดต่อได้ โดยสะดวก โดยแจ้งให้ทราบถึงช่องทางที่จะ ติดต่อไว้ในช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลของบริษัท เช่น รายงานประจำปี เว็บไซต์บริษัท ฯลฯ

ตาราง 6 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
52. ในปีที่ผ่านมาบริษัทมีประวัติการสั่งให้ แก้ไขงบการเงิน โดยสำนักงาน ก.ล.ต. หรือไม่อย่างไร (Penalty)	
53. บริษัทได้เปิดเผยรายละเอียดค่าตอบแทน ของ CEO หรือไม่ (Bonus)	

ที่มา: สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2561

หมวดที่ 5 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ (Board responsibilities)

คณะกรรมการมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลกิจการเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัท คณะกรรมการมีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้นและเป็นอิสระจากฝ่ายจัดการ หลักการในหมวดนี้ให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการในการชี้แนะทิศทาง การดำเนินงานของบริษัทตามหลักการที่สำคัญดังนี้

- การกำหนดจำนวนกรรมการที่ควรมีและมีระบอบองค์ประกอบที่ควรจะเป็นในส่วนของ คณะกรรมการ
  - คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของกรรมการทั้งคณะแต่ ต้องไม่น้อยกว่า 3 คน
  - จำนวนกรรมการที่เหลือเป็นไปตามสัดส่วนอย่างยุติธรรมของเงินลงทุนผู้ถือหุ้นแต่ละ กลุ่ม
  - ประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการไม่เป็นบุคคลเดียวกันเพื่อไม่ให้คนใดคนหนึ่ง มีอำนาจโดยไม่จำกัด
  - ประธานกรรมการเป็นกรรมการอิสระ
  - มีคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนและกระบวนกรที่เหมาะสม
  - จำนวนครั้งการประชุมคณะกรรมการเหมาะสมกับภาระหน้าที่และความรับผิดชอบ กรรมการในการประชุมทุกครั้ง
  - มีนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัทที่เป็นลายลักษณ์อักษรและได้รับความ เห็นชอบจากคณะกรรมการ
  - มีระบบการบริหารความเสี่ยงครอบคลุมทั้งองค์กร

- มีระบบการควบคุมภายในและมีบุคคลหรือหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบระบบการควบคุมดังกล่าว

ตาราง 7 หลักเกณฑ์การสำรวจและพิจารณาหมวดที่ 5 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
1. คณะกรรมการมีการจัดทำนโยบายกำกับดูแลกิจการเป็นของตนเองหรือไม่อย่างไร	คณะกรรมการควรจัดให้มีนโยบายกำกับดูแลกิจการซึ่งแสดงถึงแนวทางในการกำกับดูแลกิจการและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท โดยคณะกรรมการเป็นผู้ริเริ่มมีส่วนร่วมในการจัดทำและอนุมัตินโยบายดังกล่าว
2. คณะกรรมการบริษัทได้จัดให้มีนโยบายจริยธรรมธุรกิจและ/หรือคู่มือจรรยาบรรณสำหรับกรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และพนักงานของบริษัทหรือไม่	คณะกรรมการควรจัดทำนโยบายด้านจริยธรรมธุรกิจและ คู่มือจรรยาบรรณสำหรับกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานและเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีหรือเว็บไซต์ของบริษัท
3. บริษัทได้กำหนดให้กรรมการ ผู้บริหาร พนักงานปฏิบัติตามจริยธรรมธุรกิจและ/หรือคู่มือจรรยาบรรณสำหรับกรรมการ ผู้บริหาร และ พนักงานของบริษัทหรือไม่	
4. บริษัทได้กำหนดและเปิดเผยแนวทางการส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติตามจริยธรรมธุรกิจและ/หรือคู่มือจรรยาบรรณ รวมถึงติดตามการปฏิบัติตามดังกล่าวหรือไม่	
5. คณะกรรมการมีการกำหนดวิสัยทัศน์/พันธกิจของบริษัทไว้หรือไม่ อย่างไร	คณะกรรมการควรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของบริษัทเพื่อให้ผู้บริหารและพนักงานมีจุดมุ่งหมายไปในทิศทางเดียวกัน
6. คณะกรรมการได้พิจารณาทบทวนวิสัยทัศน์ การกิจ และกลยุทธ์ของบริษัทในรอบปีบัญชีที่ผ่านมาหรือไม่	
7. คณะกรรมการได้ติดตามดูแลให้มีการนำกลยุทธ์ของบริษัทไปปฏิบัติหรือไม่	คณะกรรมการได้ติดตามดูแลให้มีการนำกลยุทธ์ของบริษัทไปปฏิบัติและเปิดเผยไว้ในรายงานของคณะกรรมการในรายงานประจำปี

ตาราง 7 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
8.คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายจำกัดจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการแต่ละคนจะดำรงตำแหน่งกรรมการได้ไม่เกิน 5 แห่งไว้ในนโยบายกำกับดูแลกิจการของบริษัทหรือไม่	การดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทในจำนวนที่มากเกินไป อาจมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ ดังนั้นคณะกรรมการบริษัทควรพิจารณากำหนดจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการแต่ละคนจะไปดำรงตำแหน่งทั้งหมดไม่เกิน 5 แห่ง โดยไม่มีข้อยกเว้นหรือหากสามารถกำหนดไว้ไม่เกิน 3 แห่งได้ก็จะเป็นการดียิ่งขึ้น
9.คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายจำกัดจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการแต่ละคนจะดำรงตำแหน่งกรรมการได้ไม่เกิน 3 แห่งไว้ในนโยบายกำกับดูแลกิจการของบริษัทหรือไม่ (Bonus)	
10.คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายการไปดำรงตำแหน่งกรรมการที่บริษัทอื่นของกรรมการผู้จัดการหรือไม่	
11. คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายจำกัดจำนวนปีในการดำรงตำแหน่งของกรรมการอิสระไว้ไม่เกิน 9 ปี ไว้หรือไม่	คณะกรรมการควรระบุวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการอิสระไว้อย่างชัดเจนในนโยบายกำกับดูแลกิจการของบริษัทโดยควรกำหนดไม่เกิน 9 ปี โดยไม่มีข้อยกเว้น หรือหากสามารถกำหนดไว้ไม่เกิน 6 ปีโดยไม่มีข้อยกเว้น ก็จะเป็นการดียิ่งขึ้น
12. มีคณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายจำกัดจำนวนปีในการดำรงตำแหน่งของกรรมการอิสระไว้ไม่เกิน 6 ปี ไว้หรือไม่ (Bonus)	
13. มีกรรมการอิสระในคณะกรรมการที่ดำรงตำแหน่งกรรมการไม่เกิน 9 ปี หรือไม่ (Penalty)	

ตาราง 7 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
14.บริษัทละเลยต่อการเปิดเผยว่ากรรมการคนใดเป็นกรรมการอิสระ หรือไม่ (Penalty)	
15.กรรมการหรือผู้บริหารระดับสูงของบริษัทเคยเป็นพนักงานหรือหุ้นส่วนของบริษัทสอบบัญชีภายนอกที่บริษัทใช้บริการอยู่ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา หรือไม่ (Penalty)	
16.ในคณะกรรมการของบริษัท มีกรรมการอิสระที่ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในบริษัทจดทะเบียนมากกว่า 5 แห่งหรือไม่	
17.ในคณะกรรมการของบริษัทมีกรรมการที่เป็นผู้บริหารที่ไปดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนอื่นที่อยู่นอกกลุ่มธุรกิจมากกว่า 2 แห่งหรือไม่	
18.ในคณะกรรมการของบริษัทมีกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารอย่างน้อย 1 คน ที่มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทหรือไม่	
19.ในปีที่ผ่านมาบริษัทมีประวัติการกระทำผิดกฎระเบียบ ก.ล.ต./ตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือไม่อย่างไร	คณะกรรมการมีบทบาทหน้าที่ในการกำกับดูแลให้การดำเนินงานของบริษัทเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ดังนั้นคณะกรรมการควรดูแลให้มั่นใจว่าบริษัทไม่มีการกระทำใดที่เป็นการฝ่าฝืนกฎระเบียบของทางการ
20.บริษัทได้จัดให้มีหน่วยงานกำกับ การปฏิบัติงานหรือไม่(Compliance Unit) (Bonus	
21.คณะกรรมการจัดตั้งหน่วยงาน ตรวจสอบภายในขึ้นเป็นหน่วยงาน หนึ่งภายในบริษัทหรือไม่อย่างไร	คณะกรรมการควรดูแลให้มีการจัดตั้งหน่วยงาน ตรวจสอบภายในเพื่อทำหน้าที่ในบริษัท ทั้งนี้ถ้ามีการจ้างหน่วยงานจากภายนอกต้องระบุรายชื่อบุคคลภายในบริษัทที่ทำการดูแลด้วย

ตาราง 7 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
22. ในกรณีที่มีการจัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายในหน่วยงานนี้มีสายการรายงานไปยังคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทหรือไม่	เพื่อให้คณะกรรมการสามารถติดตามการดำเนินงานของบริษัทได้อย่างมีประสิทธิภาพ บริษัทควรจัดให้หน่วยงานตรวจสอบภายในมีสายการรายงานไปยัง คณะกรรมการ ตรวจสอบ ด้วย
23. บริษัทได้เปิดเผยชื่อของหัวหน้าของหน่วยงานตรวจสอบภายใน (Head of Internal Audit) หากเป็นการว่าจ้าง ภายนอกได้ระบุว่าใช้บริษัทสอบบัญชี ไคหรือไม่	คณะกรรมการตรวจสอบควรรายงานการปฏิบัติหน้าที่ ที่สำคัญของตนเองว่าได้มีการปฏิบัติในเรื่องใดบ้าง และมีผลการปฏิบัติหรือความเห็นต่อเรื่องที่ได้เข้าไปดูแล อย่างไร
การ ประเมิน คุณ ภาพ รายงาน ของ คณะกรรมการตรวจสอบ	
24. การเปิดเผยจำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบในรอบปีนั้น	พิจารณาเฉพาะรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบเท่านั้น
25. การประเมินและสอบทานระบบการควบคุมภายใน	พิจารณาเฉพาะรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบเท่านั้น
26. การทำรายการระหว่างกัน	พิจารณาเฉพาะรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบเท่านั้น
27. การพิจารณาเสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชี	พิจารณาเฉพาะรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบเท่านั้น
28. การสอบทานรายงานทางการเงิน	พิจารณาเฉพาะรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบเท่านั้น
29. การดูแลด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และนโยบาย	พิจารณาเฉพาะรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบเท่านั้น

ตาราง 7 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
30.ข้อสรุป/ความเห็นของ คณะกรรมการ ตรวจสอบต่อการ ดำเนินการในด้านต่าง ๆ โดยรวม	พิจารณาเฉพาะรายงานของคณะกรรมการ ตรวจสอบเท่านั้น
31.คณะกรรมการได้กำหนดและเปิดเผยถึง นโยบายความหลากหลายใน โครงสร้างของ คณะกรรมการ (Board Diversity) หรือไม่ เช่น ทางด้านทักษะ วิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะ ด้าน เพศ เป็นต้น	
32.คณะกรรมการได้เปิดเผยหลักเกณฑ์ในการ คัดเลือกกรรมการใหม่หรือไม่	
33.คณะกรรมการได้เปิดเผยกระบวนการใน การแต่งตั้งกรรมการ ใหม่หรือไม่	
34.ในการสรรหากรรมการได้กำหนด คุณสมบัติของกรรมการที่ต้องการสรรหาให้ สอดคล้องกับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของ บริษัทหรือไม่ (Bonus)	ในการสรรหากรรมการ คณะกรรมการควร จัดทำ Board Skill Matrix เพื่อกำหนดคุณสมบัติ ของกรรมการที่ต้องการสรรหาโดยพิจารณาจาก กลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัท
35.คณะกรรมการได้ใช้บริษัทที่ปรึกษา (Professional Search Firm) หรือ ฐานข้อมูล กรรมการ (Director Pool) ในการสรรหา กรรมการใหม่หรือไม่ (Bonus)	
36.คณะกรรมการได้จัดให้มีการปฐมนิเทศ กรรมการใหม่หรือไม่ อย่างไร	บริษัทควรจัดเตรียมข้อมูลและการบรรยาย เกี่ยวกับธุรกิจ ของบริษัท รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการดำเนิน ธุรกิจของบริษัทให้ กรรมการที่เข้ารับตำแหน่งในบริษัท เป็นครั้งแรก
37.คณะกรรมการมีนโยบายส่งเสริมให้ กรรมการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องหรือไม่	

ตาราง 7 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
38. กรรมการของบริษัทได้เข้าร่วมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่กรรมการหรือไม่อย่างไร	บริษัทควรสนับสนุนให้กรรมการเข้าร่วมในการฝึกอบรม ที่จัดขึ้นสำหรับกรรมการให้มากที่สุด (มากกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนกรรมการทั้งคณะ) และเปิดเผยข้อมูลไว้ในรายงานประจำปี
39. คณะกรรมการสนับสนุนกรรมการให้เข้าอบรมหลักสูตรหรือเข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาที่เป็นการเพิ่มพูนความรู้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องหรือไม่	คณะกรรมการควรสนับสนุนให้กรรมการอย่างน้อย 1 คนเข้าอบรมหลักสูตรหรือเข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาที่เป็นการเพิ่มพูนความรู้ในการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมาและ เปิดเผยไว้ในรายงานประจำปี
40. ในปีที่ผ่านมาคณะกรรมการได้จัดมีการประชุมคณะกรรมการรวมกี่ครั้ง	เพื่อสร้างความมั่นใจว่าคณะกรรมการสามารถติดตาม ดูแลการดำเนินงานของบริษัทได้อย่างมีประสิทธิภาพควรมีการประชุมคณะกรรมการมากกว่า 6 ครั้งต่อปี
41. ในปีที่ผ่านมา กรรมการของบริษัทเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยเพียงใด	กรรมการบริษัทมีหน้าที่เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ อย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น โดยเฉลี่ยกรรมการทั้งคณะควรเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของการประชุมคณะกรรมการทั้งหมดในรอบปีที่ผ่านมา
42. บริษัทได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับจำนวนองค์ประชุมขั้นต่ำ ณ ขณะที่คณะกรรมการจะลงมติในที่ประชุมคณะกรรมการว่า ต้องมีกรรมการอยู่ไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมดหรือไม่	
43. คณะกรรมการมีการกำหนดตารางการประชุมล่วงหน้าทุกปีหรือไม่	คณะกรรมการควรมีการกำหนดตารางการประชุมไว้ล่วงหน้าตลอดทั้งปี และแจ้งให้คณะกรรมการทราบตั้งแต่ต้นปีเพื่อวางแผนเข้าร่วมประชุม

ตาราง 7 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
44.กรรมการทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้องของการ เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ อย่างน้อย ร้อยละ 75 ของการประชุมทั้งปีหรือไม่	กรรมการทุกคนควรเข้าร่วมการประชุม คณะกรรมการ อย่างน้อยร้อยละ 75 ของการประชุมทั้งปี
45.คณะกรรมการได้รับเอกสาร ประกอบการประชุมคณะกรรมการ ล่วงหน้าก่อนวันประชุม คณะกรรมการ อย่างน้อย 5 วันทำการหรือไม่	
46.ในปีที่ผ่านมากรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร ได้มีการประชุมระหว่างกันเองหรือไม่ อย่างไร	บริษัทมีการจัดประชุมระหว่างกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร โภค ในปีที่ผ่านมาและเปิดเผย รายละเอียดจำนวนครั้งการจัดประชุมไว้ใน รายงานประจำปี
47.คณะกรรมการได้จัดทำนโยบายบริหาร ความเสี่ยงหรือไม่	คณะกรรมการควรดำเนินการให้มั่นใจว่าบริษัท มีนโยบายบริหารความเสี่ยง (Risk Management Policy) และมีระบบจัดการที่มีประสิทธิผล ครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร
48.คณะกรรมการได้จัดให้มีและ เปิดเผยถึง ระบบควบคุมภายในและ ระบบบริหารความ เสี่ยงหรือไม่	
49.คณะกรรมการได้พิจารณาระบบ ควบคุมภายใน และระบบบริหารความ เสี่ยงของบริษัทและเปิดเผย ไว้ในรายงานประจำปีหรือไม่	
50.คณะกรรมการตรวจสอบได้รายงาน ถึง ความคิดเห็นที่มีต่อความเพียงพอ ของระบบ ควบคุมภายในและระบบ บริหารความเสี่ยง ของบริษัทไว้ใน รายงานประจำปี (Bonus)	
51.คณะกรรมการได้เปิดเผยถึงแนวทางใน การจัดการกับความเสียหายหลัก (Key Risk) ของบริษัทหรือไม่	

ตาราง 7 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
52.คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับความขัดแย้งของผลประโยชน์หรือไม่	
53.คณะกรรมการมีการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการและฝ่ายจัดการไว้ชัดเจนหรือไม่อย่างไร	คณะกรรมการควรเปิดเผยบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการและฝ่ายจัดการ/ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการ (ผู้บริหารสูงสุด) ที่ชัดเจนไว้ในรายงานประจำปี
54.บริษัทได้เปิดเผยถึงเรื่องที่เป็นอำนาจอนุมัติของคณะกรรมการหรือไม่	
55.คณะกรรมการมีการประเมินผลงานประจำปีของทั้งคณะหรือไม่	
56.คณะกรรมการได้เปิดเผยกระบวนการในการประเมินผลงาน คณะกรรมการทั้งคณะหรือไม่	
57.คณะกรรมการได้เปิดเผยหลักเกณฑ์การประเมินผลงาน คณะกรรมการทั้งคณะหรือไม่	
58.คณะกรรมการได้จัดให้มีการประเมินผลงานเป็นรายบุคคลหรือไม่	
59.คณะกรรมการได้เปิดเผยกระบวนการในการประเมินผลงาน กรรมการเป็นรายบุคคลหรือไม่	
60.คณะกรรมการได้เปิดเผยหลักเกณฑ์การประเมินผลงาน กรรมการเป็นรายบุคคลหรือไม่	
61. คณะกรรมการได้จัดให้มีการประเมินผลงานของคณะกรรมการชุดย่อยหรือไม่	
62.คณะกรรมการได้จัดให้มีการประเมินผลงานผู้บริหารสูงสุด (CEO) ขององค์กรหรือไม่	คณะกรรมการควรจัดให้มีการประเมินผลงานผู้บริหารสูงสุดขององค์กรเป็นประจำทุกปีเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดค่าตอบแทนของผู้บริหารสูงสุด

ตาราง 7 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
63.คณะกรรมการได้ดูแลให้มีการจัดทำแผน สืบทอดตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดขององค์กร หรือไม่	คณะกรรมการควรกำหนดให้มีการจัดทำแผน สืบทอดตำแหน่งเพื่อเตรียมพร้อมเมื่อเกิดกรณีที่ ผู้บริหารไม่สามารถปฏิบัติได้
64.คณะกรรมการได้เปิดเผยนโยบาย คำตอบแทนของ CEO ทั้งระยะสั้นและระยะ ยาวรวมถึงตามผลการปฏิบัติงานของ CEO หรือไม่	
65.คณะกรรมการได้เปิดเผยโครงสร้าง คำตอบแทนของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร หรือไม่	
66.ผู้ถือหุ้น/คณะกรรมการได้อนุมัติ คำตอบแทนของกรรมการบริหารผู้บริหาร ระดับสูงหรือไม่	
67.คณะกรรมการมีการแต่งตั้งผู้ดำรง ตำแหน่งเลขานุการบริษัทหรือไม่	บริษัทควรมีเลขานุการบริษัทซึ่งทำหน้าที่ให้ คำแนะนำด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ คณะกรรมการจะต้อง ทราบ และดูแลกิจกรรม ของคณะกรรมการรวมทั้ง ประสานงานให้มีการ ปฏิบัติตามมติคณะกรรมการ ทั้งนี้ ควรมีการ เปิดเผยข้อมูล และบทบาทหน้าที่ของเลขานุการ บริษัทด้วย
68.เลขานุการบริษัทจบการศึกษาด้าน กฎหมายหรือบัญชีหรือได้ผ่านการอบรมใน หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการ ปฏิบัติหน้าที่ของ เลขานุการบริษัท หรือไม่	
69.ประธานกรรมการของบริษัทเป็น กรรมการอิสระหรือไม่	
70.ประธานกรรมการและผู้บริหารสูงสุดของ บริษัทเป็นคนเดียวกัน หรือไม่	ประธานกรรมการและผู้บริหารสูงสุดของ องค์กรมีหน้าที่ ความรับผิดชอบต่างกัน จึงควร

ตาราง 7 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
<p>71. คณะกรรมการได้กำหนดและเปิดเผยบทบาทหน้าที่ของประธานกรรมการไว้หรือไม่</p> <p>การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ</p>	<p>แยกบุคคลที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ ออกจากบุคคลที่ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ(ผู้บริหารสูงสุด)</p> <p>คณะกรรมการควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้ให้ชัดเจน</p>
<p>72. คณะกรรมการมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบหรือไม่</p>	
<p>73. มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบไว้อย่างชัดเจนหรือไม่</p>	
<p>74. มีการเปิดเผยประวัติและคุณสมบัติของกรรมการตรวจสอบไว้ให้เป็นทราบหรือไม่</p>	
<p>75. สมาชิกของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นกรรมการอิสระทั้งหมดหรือไม่</p>	
<p>76. คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมอย่างน้อยปีละ 4 ครั้งหรือไม่</p>	
<p>77. มีการเปิดเผยสถิติการเข้าประชุมคณะกรรมการตรวจสอบของกรรมการตรวจสอบแต่ละคนในรายงานประจำปีหรือไม่</p>	
<p>78. คณะกรรมการตรวจสอบมีกรรมการอย่างน้อย 1 คน ที่จบการศึกษาหรือมีความเชี่ยวชาญด้านบัญชีหรือไม่</p>	
<p>79. คณะกรรมการตรวจสอบมีบทบาทหน้าที่ในการเสนอแต่งตั้ง และเลิกจ้างผู้สอบบัญชีภายนอกหรือไม่</p>	

ตาราง 7 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
<p>80.คณะกรรมการตรวจสอบมีบทบาทหน้าที่ในการเสนอแต่งตั้ง โยกย้าย และเลิกจ้างผู้สอบบัญชีภายในหรือไม่</p> <p>การจัดตั้งคณะกรรมการค่าตอบแทน</p>	<p>คณะกรรมการควรจัดตั้งคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเพื่อทำหน้าที่พิจารณาหลักเกณฑ์และรูปแบบ ค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหารระดับสูง</p>
<p>81.คณะกรรมการมีการจัดตั้งคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนหรือไม่</p>	
<p>82.มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการค่าตอบแทนไว้อย่างชัดเจนหรือไม่</p>	
<p>83.คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนประกอบด้วยกรรมการอิสระเป็นส่วนใหญ่ (มากกว่า 50%) หรือไม่</p>	
<p>84.ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเป็นกรรมการอิสระหรือไม่</p>	
<p>85.คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ได้จัดประชุมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง หรือไม่</p>	
<p>86.มีการเปิดเผยสถิติการเข้าประชุมคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนของกรรมการกำหนดค่าตอบแทนแต่ละคนในรายงานประจำปีหรือไม่</p> <p>การจัดตั้งคณะกรรมการสรรหา</p>	<p>คณะกรรมการควรจัดตั้งคณะกรรมการสรรหาเพื่อทำหน้าที่พิจารณาหลักเกณฑ์แลสรรหากรรมการและผู้บริหารระดับสูง</p>
<p>87.บริษัทมีการจัดตั้งคณะกรรมการสรรหาหรือไม่</p>	

ตาราง 7 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
88.มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสรรหาไว้อย่างชัดเจนหรือไม่	
89. คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการอิสระทั้งหมดหรือไม่ (Bonus)	
90.กรรมการอิสระเป็นส่วนใหญ่ (มากกว่า 50%) (หลักเกณฑ์การให้ คะแนนปกติ) หรือไม่	
91.ประธานกรรมการสรรหาเป็นกรรมการอิสระหรือไม่	
92.คณะกรรมการสรรหาได้จัดประชุม อย่างน้อยปีละ 2 ครั้งหรือไม่	
93. การเปิดเผยสถิติการเข้าประชุมคณะกรรมการสรรหาของกรรมการสรรหาแต่ละคนในรายงานประจำปีหรือไม่	
94.คณะกรรมการมีการจัดตั้ง CG Committee หรือไม่	
95.คณะกรรมการมีการจัดตั้ง Risk Management Committee หรือไม่	
96.คณะกรรมการประกอบด้วย กรรมการจำนวน 5-12 คน หรือไม่	
97.คณะกรรมการมีกรรมการอิสระที่ เป็นผู้หญิงอย่างน้อย 1 คนหรือไม่ (Bonus)	
98. คณะกรร มบริษัทมีกรรมการที่ไม่เป็น ผู้บริหารเป็นจำนวนเท่าไร	คณะกรรมการควรประกอบด้วยกรรมการที่ไม่เป็น ผู้บริหารมากกว่า 66%
99.คณะกรรมการมีกรรมการอิสระที่ เป็นผู้หญิงอย่างน้อย 1 คนหรือไม่ (Bonus)	คณะกรรมการควรประกอบด้วยกรรมการที่เป็นอิสระ มากกว่า 50%
100.บริษัทมีการกำหนดนิยามความเป็นอิสระของกรรมการและเปิดเผยไว้ให้เป็นที่ทราบ	คณะกรรมการควรกำหนดนิยามความเป็นอิสระที่จะใช้ เป็นคุณสมบัติของกรรมการ

ตาราง 7 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
หรือไม่	อิสระไว้ให้ชัดเจน โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนด โดย ก.ล.ต. เป็นหลักเกณฑ์ขั้นต่ำและกำหนดเพิ่มเติมให้สอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะของบริษัทและเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปี
101.กรรมการอิสระมีความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทหรือไม่	
102.คณะกรรมการมีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงินเสนอไว้ในในรายงานประจำปีหรือไม่	คณะกรรมการควรจัดให้มีรายงานความรับผิดชอบของ คณะกรรมการต่อรายงานทางการเงินแสดงควบคู่กับ รายงานของผู้สอบบัญชีไว้ในรายงานประจำปี
103.บริษัทจัดให้มีโครงการให้สิทธิแก่ผู้บริหารในการซื้อหลักทรัพย์ของบริษัทโดยมี 1. ระยะเวลาในการใช้สิทธิ มากกว่า 3 ปี 2.กำหนดราคาการใช้สิทธิที่สูงกว่าราคาตลาด ณ ช่วงเวลาที่มีการจัดสรรสิทธิและ 3. รวมถึงไม่มีการ กระจุกตัวเกิน 5% (Bonus/Penalty)	
104.บริษัทได้เข้าร่วมเป็นแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริตหรือไม่ (Bonus)	
105. คณะกรรมการชดเชยทุกชุด(เฉพาะระดับกรรมการ)ได้จัดทำรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองและเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปี (Bonus)	
106.ในรอบปีที่ผ่านมาไม่มีการกระทำความผิดด้านการทุจริต (Fraud) หรือ กระทำความผิดจริยธรรมหรือไม่ (Penalty)	

ตาราง 7 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	การพิจารณา
107. มีกรณีที่กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารลาออก อันเนื่องมาจากประเด็นเรื่องการค้ากับคู่แข่งกรรม ของบริษัทหรือไม่ (Penalty)	
108. มีกรณีเกี่ยวกับชื่อเสียงในทางลบของบริษัท อันเนื่องมาจากความล้มเหลวในการทำหน้าที่ สอดคล้องดูแลของคณะกรรมการหรือไม่ (Penalty)	

ที่มา: สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2561

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอัตราส่วนทางการเงินและความสามารถในการทำกำไร

อัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือใช้ประโยชน์ในการประเมินฐานะการเงิน ประสิทธิภาพและความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ โดยจัดแบ่งประเภทตามวัตถุประสงค์ของการใช้ประโยชน์ (เพชรรี ชุมทรัพย์, 2555: 218-219)

ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทเป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากกระบวนการบริหารจัดการ ที่มีประสิทธิภาพเป็นตัวชี้วัดสำคัญสำหรับการประเมินความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจการวัดความสามารถในการทำกำไรหรือความสำเร็จในการบริหารธุรกิจนั้นมีหลายรูปแบบกล่าวคือ สามารถวัดในรูปของข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งเป็นที่สะท้อนถึงมูลค่าทางเศรษฐกิจและผลการดำเนินงานที่แท้จริงของบริษัทเป็นฐานข้อมูลที่ช่วยให้ฝ่ายบริหารใช้ในการตัดสินใจลงทุน ประมาณการด้านผลตอบแทน โอกาสของการเติบโตของบริษัท การวัดผลการดำเนินงานของบริษัทสามารถวัดได้หลายรูปแบบโดยผลการดำเนินงานทางการเงินวัดค่าโดยความสามารถในการทำกำไรโดยการใช้อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (Profitability ratios) ซึ่งสามารถประเมินผลการประกอบการที่แสดงผลลัพธ์และวัดความสามารถในการทำกำไรของกิจการโดยการพิจารณาจากยอดขาย การลงทุนในสินทรัพย์ ส่วนของผู้ถือหุ้น และมูลค่าราคาหุ้น อัตราความสามารถในการทำกำไรจึงใช้วัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของผู้บริหารหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นอัตราที่แสดงถึงความสามารถทางการเงินหรือความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (สุพาดา สิริกุดตา และคณะ, 2552) ทั้งนี้สำหรับการศึกษาอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) อัตราส่วนกำไรสุทธิ (NP), 2) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA), 3) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE), 4) อัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไร (PE)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับมูลค่าของกิจการ

มูลค่ากิจการและการประเมินผลการดำเนินงานของบริษัท

มูลค่าของกิจการ (Firm Value) หมายถึง มูลค่าปัจจุบันสุทธิของกระแสเงินสดในอนาคตขององค์กรผ่านมุมมองที่แตกต่างกันเมื่อพูดถึงคำว่า “มูลค่า” มักจะใช้กันในความหมายของ “คุณค่า” ของวิธีสินทรัพย์ต่าง ๆ ในทางการเงินจะเทียบเคียงว่า “คุณค่า” อยู่ในรูปตัวเงิน (Cash Equivalent) เมื่อใช้ถึงองค์กรหรือสถานประกอบการ (สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน (TSI) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

ตั้งแต่อดีตมานั้นมีผู้ทำการการศึกษาทั้งด้านวิชาการและผลงานวิจัยจำนวนมากที่ให้ความสนใจศึกษาในเรื่องของระบบการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กรแต่ละผลงานวิจัยต่างก็ให้นิยามความหมายของระบบการวัดผลการปฏิบัติงานองค์กรหรือมูลค่าขององค์กรหรือกิจการที่ค่อนข้างหลากหลายและมีการให้ความหมายที่แตกต่างกันไปมีทั้งแนวความคิดในการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กรในเชิงกลยุทธ์หรือในเชิงการบริหารแนวคิดที่เป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายก็คือแนวคิด Balanced Scorecard ของ Kaplan และ Norton (1996) ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนกลยุทธ์ขององค์กรไปสู่แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้โดยผ่านมุมมองของระบบการบริหารธุรกิจ 5 ด้านหลัก คือ ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านการเรียนรู้ ด้านการเจริญเติบโต และด้านกระบวนการดำเนินธุรกิจไปหลากหลายด้านแต่ได้มีการระบุคุณลักษณะของระบบการวัดผลขององค์กรได้ 3 มุมมองดังนี้ 1) มุมมองทางด้านลักษณะของระบบการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กรโดยระบบของการวัดผลสนับสนุนระบบและระบบทรัพยากรบุคคล 2) บทบาทของระบบการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กรทั้งด้านการวัดผลการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการกลยุทธ์ การสื่อสารข้อมูล การเรียนรู้ การปรับปรุงและแนวโน้มด้านพฤติกรรมของพนักงาน และ 3) มุมมองด้านกระบวนการของกระบวนการในการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กรในด้านของกระบวนการเลือกและการออกแบบตัววัดผลการปฏิบัติงานขององค์กรนั้นซึ่งอาจประเมินโดยแนวทางของ Carney (1999) ซึ่งได้ระบุถึง 5 ลักษณะของระบบและกระบวนการในการวัดผลการปฏิบัติงานที่ระดับความสำเร็จ ดังนี้

1. มีเป้าหมายและหลักการที่ชัดเจน: ระบบการวัดผลการปฏิบัติงานให้เริ่มจากเป้าหมายขององค์กรเป็นหลักโดยเป้าหมายนั้นจะต้องมีความชัดเจนเข้าใจได้และพนักงานมีการยอมรับและมีความเข้าใจ

2. มีตัววัดผลดำเนินการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับเป้าหมายหลัก: เมื่อพนักงานทุกคน

รับทราบยอมรับและเข้าใจถึงเป้าหมายหลักขององค์กรแล้วระบบต้องกำหนดตัววัดผลปฏิบัติงานสำหรับแต่ละหน่วยงานในองค์กรเพื่อเป็นตัวหลักคั่นผลการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับเป้าหมายหลักขององค์กรและสามารถขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุผลได้

3. พนักงานทุกคนจะถูกกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและสมเหตุสมผล: พนักงานในองค์กรต้องได้รับความยุติธรรมและมีการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ไม่เกินความสามารถของพนักงานที่จะทำให้เป้าหมายนั้นสำเร็จได้

4. มีการให้ความรู้แก่พนักงานด้านการวัดผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ: พนักงานควรได้รับการฝึกอบรมพนักงานในเรื่องการวัดผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและกำหนดวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมเพื่อให้แน่ใจว่าพนักงานมีความเข้าใจในเป้าหมายหลักถูกต้องและเป้าหมายของพนักงานแต่ละคนนั้นมีความสอดคล้องกับเป้าหมายหลักขององค์กร

5. มีระบบการติดตามผลที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย: ระบบต้องมีการติดตามผลและมีการแสดงผลการปฏิบัติงานที่พนักงานสามารถเข้าถึงและเข้าใจได้ง่ายเพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

วิธีการวัดความสำเร็จของระบบการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กรไว้ 4 องค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. มีตัววัดผลการปฏิบัติงานของระบบที่ครบถ้วน: การวัดผลการปฏิบัติงานองค์กรต้องมีตัววัดผลที่สอดคล้องและเหมาะสมกับเป้าหมายหลักขององค์กร

2. ระบบมีความพร้อมในการวัดผลการปฏิบัติงาน: ระบบการวัดผลการปฏิบัติงานองค์กรต้องมีตัววัดผลที่สมบูรณ์และครบถ้วนสามารถวัดผลได้ครอบคลุมทั้งองค์กรการคัดเลือกตัววัดผลการปฏิบัติงานเพื่อให้ระบบมีตัววัดผลอาจมีการพิจารณาจากความสัมพันธ์กับกลยุทธ์ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลกับตัววัดผลอื่น ๆ ทั้งนี้ระบบจะต้องให้ข้อมูลที่พนักงานต้องการและร้องขอมาแก่พนักงานทุกระดับมีการสร้างรายงานที่รวดเร็วทันต่อเวลาเมื่อมีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้นและท้ายที่สุดนั้นระบบจะต้องสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่เป็นจริงขององค์กร

3. ผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรจะต้องมีความพร้อมในการใช้ระบบ: คือระบบการวัดผลการปฏิบัติงานองค์กรจะได้รับการออกแบบมาเป็นอย่างดีเพียงใดก็ตามแต่หากว่าตัววัดผลระบบไม่สามารถใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้วนั้นการจัดวัดผลให้บรรลุผลที่ตั้งไว้ย่อมเป็นไปได้ยากและในทางตรงกันข้ามหากมีการนำระบบไปใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้วนั้นระบบย่อมสะท้อนข้อมูลที่แท้จริงได้อย่างถูกต้องและชัดเจนตามความเป็นจริงมากที่สุดในการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กรที่ประสบความสำเร็จนั้นยังต้องขึ้นอยู่กับความพร้อมของบุคลากรในการใช้ระบบซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการเห็นถึงความสำคัญในการใช้ระบบวัดผลโดยบุคลากรของ

องค์กรในทุกตำแหน่งจะต้องยอมรับและเข้าใจในกระบวนการวัดผลทุกตัวที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับตนเอง

4. เป็นระบบสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงและกระทำตามได้ง่าย: หากระบบการวัดผลการปฏิบัติงานองค์กรมีความซับซ้อนและยุ่งยากมากเกินไปจนพนักงานไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่แล้วนั้นท้ายที่สุดระบบนี้ก็จะสูญหายจนอาจทำให้เกิดปัญหาในกระบวนการปฏิบัติงานได้

งานวิจัยในอดีตได้มีการศึกษาไว้อย่างกว้างขวางในประเด็นของการศึกษาความสัมพันธ์ของระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับการวัดผลการปฏิบัติงานหรือการเพิ่มขึ้นของมูลค่าของกิจการเช่นการศึกษาของ Carroll (1979), Stanwick (1998), Wartick และ Cochran รายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทพบว่าตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Belkaoui (1976), Fry และ Hock (1976), Bowman (1978) และ Anderson และ Frankle (1980) ผลงานวิจัยเหล่านี้สนับสนุนแนวคิดที่ว่าต้นทุนของการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในระดับที่สูงจะให้ผลตอบแทนที่สูงตามไปด้วยเช่นกันโดยการเพิ่มประโยชน์ในส่วนของการสร้างขวัญกำลังใจให้กับพนักงานและยังส่งผลไปถึงการเพิ่มผลผลิตด้วย Solomon และ Hansen (1985) พบว่ากิจกรรมเพื่อสังคมขององค์กรส่งผลให้องค์กรมีชื่อเสียงเพิ่มขึ้น (Good citizen) ชื่อเสียงขององค์กรเพิ่มขึ้นการเพิ่มขึ้นของระดับของชื่อเสียงมีประโยชน์ต่อบริษัทในหลาย ๆ ทางที่ไม่สามารถวัดค่าได้ (Nikolai et al., 1976 and Mohamed, 2007) นั่นคือ ในขณะที่ต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรนั้นอยู่ในระดับต่ำแต่ผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นกลับสูง (Waddock and Graves, 1997) แต่การศึกษาในบางครั้งก็พบว่ามีการวิจัยบางส่วนที่พบว่ามี ความสัมพันธ์กันในเชิงลบ (Ingram and Frazier, 1980 and Freedman and Jaggi, 1982) ซึ่งก็สนับสนุนแนวคิดที่ว่าต้นทุนของความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลให้องค์กรอยู่ในภาวะที่เสียเปรียบทางเศรษฐกิจเมื่อเทียบกับบริษัทอื่นซึ่งมีความรับผิดชอบต่อสังคมที่น้อยกว่า (Aupperle et al., 1985 and Vance, 1975) นอกจากนี้งานวิจัยบางงานยังพบว่าความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทางการเงิน (Abbott and Monsenm 1979, Alexander and Buchholz, 1978 and Aupperle et al., 1985) โดยให้เหตุผลว่ามีบางปัจจัยเข้ามามีบทบาททำให้ผลจากการดำเนินงานและความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นไม่สัมพันธ์กัน

สำหรับมูลค่าของกิจการ วัดค่าโดยใช้ Tobin's Q โดยแนวคิดเกี่ยวกับ Tobin's Q เป็นแนวคิดนำเสนอโดย Prof. James T. Tobin ศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัย Yale เป็นตัววัดผลการปฏิบัติงานที่เกิดจากแนวคิดการผสมผสานข้อมูลจากงบการเงินและมูลค่าทางการตลาดและมีการนำ

มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการพิจารณาด้วยหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการวัดมูลค่าของกิจการโดยสะท้อนถึงมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ซึ่งเป็นวิธีการวัดผลการปฏิบัติงานโดยการหารมูลค่าตลาด (Market value) ของสินทรัพย์ของกิจการด้วยราคาเปลี่ยนแปลง (Replacement cost) ของสินทรัพย์นั้น เนื่องจากราคาเปลี่ยนแปลงแสดงให้เห็นถึงมูลค่าของสินทรัพย์นั้น ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในการลงทุนด้านอื่น โดยที่ราคาตลาดของสินทรัพย์จะวัดจากมูลค่าทางการตลาดของหุ้นที่อยู่ในมือของผู้ถือหุ้นและหนี้สินซึ่งมีแนวทางการคำนวณค่า Tobin's Q ได้อยู่หลากหลายแนวทางทั้งนี้ Chung and Pruitt (1994) ได้พัฒนาและปรับสูตรเพื่อให้ง่ายในการคำนวณโดยคำนวณมูลค่าทางการตลาดขององค์กรจากผลรวมของมูลค่าทางการตลาดของหุ้นสามัญ คือ การคำนวณค่า Tobin's Q: มูลค่าของกิจการ (ผลคูณราคาตลาดของหุ้นสามัญกับจำนวนหุ้นที่อยู่ในมือผู้ถือหุ้น) มูลค่าทางการตลาดของหุ้นบุริมสิทธิ (มูลค่าไถ่ถอนของหุ้นบุริมสิทธิ) และมูลค่าทางการตลาดของหนี้สิน (มูลค่าตามบัญชีของหนี้สินหมุนเวียนสุทธิจากสินทรัพย์หมุนเวียนและมูลค่าตามบัญชีของหนี้สินระยะยาว) ใช้มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์แทนราคาเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์โดยองค์กรที่มีค่า Tobin's Q มากกว่า 1 จัดเป็นองค์กรที่สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพนำไปสู่มูลค่าขององค์กรตรงกันข้ามกัน องค์กรที่มีค่า Tobin's Q น้อยกว่า 1 จะจัดเป็นองค์กรที่ไม่สามารถใช้สินทรัพย์ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ไม่ก่อให้เกิดมูลค่าแก่องค์กร (Chung and Pruitt, 1994, นवलภา อัครพุทธิพร และศิลาพร ศรีจันเพชร, 2550) ทั้งนี้การใช้ค่า Tobin's Q มาใช้เป็นตัวแทนในการวัดมูลค่ากิจการนั้นจะดีกว่าการใช้ตัววัดผลการดำเนินงานอื่น คือ Tobin's Q เป็นการนำแนวคิดที่มีการผสมผสานระหว่างข้อมูลในงบการเงินซึ่งเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นในอดีตและมูลค่าทางการตลาดซึ่งเป็นข้อมูลที่นักลงทุนได้คาดการณ์ในอนาคตหรือโอกาสการเจริญเติบโตของบริษัทซึ่งการคำนวณหา Tobin's Q ตามแนวคิดของ Chung และ Pruitt (1994) ที่มีการปรับสูตรวิธีการคำนวณเพื่อให้ง่ายขึ้นสำหรับการคำนวณหามูลค่าทางการตลาดดังกล่าวข้างต้นโดยการประยุกต์ใช้ตามสมการดังนี้ :

$$\text{Tobin's Q} = (\text{MVE} + \text{PS} + \text{DEBT}) / \text{BV}$$

MVE = มูลค่าทางการตลาดของหุ้นสามัญ

PS = มูลค่าทางการตลาดของหุ้นบุริมสิทธิ

DEBT = มูลค่าทางการตลาดของหนี้สิน

BV = มูลค่าทางบัญชีของสินทรัพย์แทนราคาเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุนิสา เจะแวมมาเจ (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับอัตราผลตอบแทนจากส่วนต่างราคาหุ้นของธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า 1) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรต่อสินทรัพย์รวม ROA

ธนาคารกสิกรไทยมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากส่วนต่างราคาหุ้นกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 2) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ROE ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากส่วนต่างราคาหุ้นธนาคารอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 3) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรต่อรายได้ NPM ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากส่วนต่างราคาหุ้นของธนาคารอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 4) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรจากการดำเนินงานต่อรายได้ OIM มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากส่วนต่างราคาหุ้นกลุ่มธนาคารอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ธนาคารกรุงเทพ 5) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราผลตอบแทนจากส่วนต่างราคาหุ้นของกลุ่มธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ 6) แบบทำนายพยากรณ์เหมาะสำหรับการนำไปใช้ตัดสินใจการลงทุนในหุ้นธนาคารกสิกรไทยและธนาคารกรุงเทพ

โสภณ บุญถนอมวงศ์ (2558) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรและประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน 4 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราหมุนของสินทรัพย์รวม อัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้า อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือและอัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร 3 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราส่วนกำไรขั้นต้น อัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานและอัตราส่วนกำไรสุทธิ

วรพงศ์ แก้วคำ (2557) ศึกษาขนาดและองค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทกับมูลค่าของกิจการ: หลักฐานจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษา พบว่า สัดส่วนของกรรมการอิสระและการรวมหรือการแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการมีอิทธิพลต่อมูลค่าของกิจการแต่ในขณะเดียวกันสัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นผู้บริหารและประเภทอุตสาหกรรมมีอิทธิพลต่อมูลค่าของกิจการอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนขนาดของคณะกรรมการกลับไม่มีอิทธิพลต่อมูลค่าของกิจการ

Gupta and Mehta (2014) Hussin and Othman (2012) และ Khan et al. (2011) ผลของการศึกษาค้นพบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ นั่นคือ การที่บริษัทจัดให้มีการกำกับดูแลกิจการอยู่ในระดับที่สูงจะส่งผลให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีอัตราที่สูงขึ้นและทำให้บริษัทมีผลการดำเนินงานโดยรวมดีขึ้นตามไปด้วย

ดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ (2556) ศึกษาผลกระทบของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมส่งผลให้การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมสามารถเพิ่มมูลค่ากิจการได้

ภานุพงษ์ โมกไชยสง (2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการโครงสร้างของผู้ถือหุ้น ต้นทุนตัวแทนกับคุณภาพกำไรของกิจการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

ของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การถือหุ้นโดยสถาบันหรือนักลงทุนต่างประเทศในสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 25 และการถือหุ้นของกลุ่มบุคคลหรือครอบครัวในสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 5 มีผลในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพกำไรและต้นทุนตัวแทนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับคุณภาพกำไร

รำไพ มหาไชย (2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับผลตอบแทนของผู้บริหารในอนาคตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า อัตรากำไรต่อหุ้นนั้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลตอบแทนของผู้บริหารในอนาคตที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ส่วนอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนกำไรสุทธิและอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนของผู้บริหารในอนาคต โดยนักลงทุนหรือผู้ที่สนใจยังสามารถนำอัตรากำไรสุทธิและอัตรากำไรต่อหุ้นของแต่ละกิจการมาเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของตลาดหลักทรัพย์ก็สามารถวิเคราะห์ได้ว่าในแต่ละกิจการมีประสิทธิภาพการบริหารงานต่าง ๆ ได้ดีเพียงใด

Gill and Obradovic (2013) จากผลการศึกษาค้นพบว่า การกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไรและมูลค่าของกิจการ นั่นคือ การกำกับดูแลกิจการที่ดีจะช่วยเพิ่มมูลค่าของกิจการ (Tobin's Q) ในสหรัฐอเมริกา รวมทั้งพบว่าผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการและการยกระดับทางการเงินที่แตกต่างระหว่างอุตสาหกรรมการผลิตและการบริการ

Krafft et al. (2013) จากการศึกษาพบว่า การกำกับดูแลกิจการมีผลต่อผลการดำเนินงาน (ความสามารถในการทำกำไร) ของบริษัท นั่นคือ บริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือบริษัทที่มีการเปลี่ยนแปลงของระดับการกำกับดูแลกิจการที่ดีขึ้น (CGQ Index: Corporate Governance Quotient) จะส่งเสริมความสามารถในการทำกำไรของบริษัทเพิ่มขึ้นได้วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราส่วนกำไรสุทธิ (NP)

Belverd E. NEEDLES, Jr. and Ahmet TUREL. (2012) ศึกษาการกำกับดูแลกิจการในประเทศตุรกี: ปัญหาและการปฏิบัติสำหรับผลการดำเนินงานสูงสุดของบริษัท ผลการศึกษาพบว่า การกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัท โดยบริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการในระดับสูง คือ บริษัทในประเทศตุรกีที่ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่มีมาตรฐาน และมีระดับความเข้มข้นหรือมีคะแนนการกำกับดูแลกิจการอยู่ในระดับที่สูง (HPCs) จะทำให้ผลการดำเนินงานของบริษัทมีแนวโน้มที่ดีและมีประสิทธิภาพสูงกว่า โดยวัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) มูลค่าของกิจการ (Tobin's Q) เมื่อเทียบกับบริษัทที่มีความเข้มข้นหรือมีคะแนนการกำกับดูแลกิจการค่อนข้างน้อย (ORDs) จะมีผลดำเนินงานต่ำไปด้วย

Constantin Zaharia and Ioana Zaharia. (2012) ศึกษาการกำกับดูแลกิจการกับ มูลค่าทางการตลาดของบริษัทมหาชนในประเทศเกาหลีผลการศึกษาพบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการมี

ความสัมพันธ์เชิงประจักษ์หรือในเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัทเมื่อบริษัทได้มีการปรับปรุงหลักการกำกับดูแลกิจการของบริษัทที่เข้มงวดรัดกุมมากยิ่งขึ้นก็จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานและระดับการกำกับดูแลกิจการยังส่งผลในเชิงบวกกับมูลค่าของบริษัทนั่นคือทำให้มูลค่าทางการตลาดของบริษัทเพิ่มสูงขึ้น

Jana Klozikova and Iveta Dockalikova.nd. (2012) ศึกษาการสนับสนุนการตัดสินใจของระดับคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการโดยใช้วิธี WINGS ผลการศึกษาพบว่า การจัดระดับคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการมีผลต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสะท้อนถึงการการบริหารงานของบริษัทโดยใช้วิธี WINGS

Luminita Ionescu. (2012) ศึกษาผลของการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อมูลค่าของกิจการตลาดเกิดใหม่ในประเทศลาตินอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับมูลค่าของกิจการในเชิงบวก นั่นคือ หากบริษัทในตลาดเกิดใหม่ที่มีการดำเนินการตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีก็จะส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่เพิ่มขึ้นอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) ในอัตราที่สูงขึ้นและผลของคุณภาพของการกำกับดูแลกิจการยังมีผลต่อมูลค่าของกิจการ (Tobin's Q) ที่สูงขึ้นด้วย

ฉวีวรรณ ชูสนุก (2554) ศึกษาอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการต่อประสิทธิผลของการกำกับดูแลกิจการและมูลค่าของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของกลไกการกำกับดูแลกิจการที่เกี่ยวข้องกับค่าตอบแทนของกรรมการและฝ่ายบริหารมีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิผลองค์กรการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Ehikioya (2009) ผลการศึกษาของพบว่า โครงสร้างการกำกับดูแลกิจการมีผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของบริษัท นั่นคือ บริษัทที่จัดให้มีโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการที่เข้มแข็งและรัดกุมจะส่งผลให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไร (PE) จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นนำไปสู่การสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยที่ 1 และ 3 คือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการกับความสามารถในการทำกำไรโดยใช้อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเพื่อเปรียบเทียบระดับความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการกับความสามารถในการทำกำไร โดยใช้อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรประกอบด้วย อัตราส่วนกำไรสุทธิ (NP), อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (ROA) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไร (PE) กับมูลค่าของกิจการโดยใช้ Tobin's Q ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วรกร แซ่มเมืองปัก (2551) ศึกษาการพัฒนาแบบจำลองสำหรับทำนายความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์พบว่าวิธีการบริหารจัดการรวมทั้งสิ้น 8 ตัวแปรและอัตราส่วนทางการเงินส่งผลให้ความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ต่ำ

นวนลภา อัครพุทธิพร และ ศิลปพร ศรีจันทเพชร (2550) ผลการศึกษาของพบว่า ช่วงคะแนนการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมูลค่าของกิจการ นั่นคือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่จัดให้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะได้รับช่วงคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการ (CGR) ที่มีช่วงคะแนนในระดับสูงจะส่งผลให้มูลค่าของกิจการสูงตามไปด้วยจากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นจึงนำไปสู่การสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยที่ 2 คือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการกับมูลค่าของกิจการ โดยใช้ Tobin's Q ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

พัชรารัตน์ ลิ้มปิอังคนันต์ (2549) ศึกษาบรรษัทภิบาลและผลการดำเนินงานของกิจการ ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ทั้งหมดของบรรษัทภิบาลแสดงให้เห็นว่าสามารถสามารถเพิ่มผลการดำเนินงานของกิจการโดยวัดจากอัตราผลกำไรและอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของมูลค่าตลาดของกิจการซึ่งวัดจากอัตรา Tobin's Q

Carvalho and Pereira (2005) ผลการศึกษาพบว่า บริษัทที่ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการในระดับที่ดี และมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องนั้นมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับมูลค่าและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทซึ่งวัดได้จากค่า Tobin's Q ที่สูงขึ้น

ตาราง 8 ที่มาของตัวแปรการกำกับดูแลกิจการที่ใช้ในการศึกษา

อ้างอิงชื่อผู้วิจัย/ปี	คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการ (CGR)	ขนาดของกิจการ (Size)	ประเภทอุตสาหกรรม (Type)
Gupta and Mehta (2014)	✓		
Krafft et al. (2013)	✓		
Gill and Obradovice (2013)	✓		
Belverd E. NEEDLES, Jr. and Ahmet TUREL. (2012)	✓		
Constantin Zaharia and Ioana Zaharia. (2012)	✓		
Hussin and Othman (2012)	✓		
Jana Klozikova and Iveta Dockalikova.nd. (2012)	✓		
Luminita Ionescu. (2012)	✓		

ตาราง 8 (ต่อ)

อ้างอิงชื่อผู้วิจัย/ปี	คะแนนการประเมินการ กำกับดูแลกิจการ(CGR)	ขนาดของ กิจการ (Size)	ประเภท อุตสาหกรรม (Type)
Ehikioya (2009)	✓		
Carvalho and Pereira (2005)	✓		
ดรรรัตน์ โพธิ์ประจักษ์ (2556)	✓		
ภานุพงษ์ โมกโชติสง (2556)	✓		
ฉวีวรรณ ชูสนุก (2554)	✓		
พัชราภรณ์ ลิ้มปิ้องคนันต์(2549)	✓		
Stanwick, P. A. (1998).	✓	✓	✓

ตาราง 9 ที่มาของตัวแปรความสามารถในการทำกำไรที่ใช้ในการศึกษา

อ้างอิงชื่อผู้วิจัย/ปี	อัตราส่วน กำไรสุทธิ (NP)	อัตราผลตอบแทน ต่อสินทรัพย์รวม (ROA)	อัตรา ผลตอบแทนต่อ ส่วนของผู้ถือ หุ้น (ROE)	อัตราส่วน ราคาหุ้นต่อ กำไร (PE)
Gupta and Mehta (2014)		✓	✓	
Krafft et al. (2013)	✓	✓	✓	✓
Belverd E. NEEDLES, Jr. and Ahmet TUREL. (2012)		✓		
Hussin and Othman (2012)		✓	✓	
Luminita Ionescu. (2012)			✓	
Khan et al (2011)		✓	✓	
Ehikioya (2009)	✓	✓	✓	✓
ศุณิสา เจะแวมมาแจ (2560)		✓	✓	
โสภณ บุญถนอมวงศ์ (2558)		✓		
รำไพ มหาไชย (2556)	✓	✓	✓	
พัชราภรณ์ ลิ้มปิ้องคนันต์ (2549)	✓		✓	

ตาราง 10 ที่มาของตัวแปรมูลค่ากิจการที่ใช้ในการศึกษา

อ้างอิงชื่อผู้วิจัย/ปี	มูลค่ากิจการ (Tobin's Q)
วรพงศ์ แก้วคำ, (2557)	✓
Gill and Obradovice (2013)	✓
Krafft et al. (2013)	✓
คารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์, (2556)	✓
Luminita Ionescu. (2012)	✓
ฉวีวรรณ ชูสนุก, (2554)	✓
Ehikioya (2009)	✓
นวนลภา อัครพุทธิพร และ ศิลปพร ศรีจันทเพชร (2550)	✓
Carvalhal and Pereira (2005)	✓
พัชราภรณ์ ลิ้มปิ้องคนันต์, (2549)	✓

ผู้วิจัยได้สรุปและตัดแปลงข้อมูลจากแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับหลักการกำกับดูแลกิจการในระดับที่ดีและมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องนั้นมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับมูลค่าและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทซึ่งวัดได้จากค่า Tobin's Q ที่สูงขึ้นแล้วนำมาเรียงเรียงเป็นกรอบในการดำเนินการวิจัยเพื่อสนับสนุนการตอบวัตถุประสงค์เบื้องต้น ซึ่งจะได้กล่าวในบทที่ 3